

Financieel jaarverslag verzekeringsbranche

2025

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Voorwoord

Voor u ligt het Financieel jaarverslag met daarin de belangrijkste resultaten van de verzekeringsbranche (Schade, Inkomen en Leven) over 2025. Een verslag dat inzicht en duiding geeft bij de belangrijkste ontwikkelingen in de financiële kengetallen van de sector vanuit de maatschappelijke rol van de sector. Het verslag leidt u via de wereldeconomie naar de situatie in Nederland en de verzekeringsmarkt. Het verslag is opgesteld door het Data Analytics Centre van het Verbond van Verzekeraars.

Ook in 2025 hebben verzekeraars mensen en bedrijven op gang geholpen en gehouden. Naast het snel en effectief helpen van klanten via preventie en (duurzame) schadeafhandeling kijken zij ook naar de lange termijn, zodat zij een betrouwbare partner blijven, ook in het geval van nieuwe (klimaat)risico's. Hiervoor is een solide bedrijfsvoering noodzakelijk. De inflatie is na een enorme daling in 2023 verder gedaald in 2024 en 2025, maar nog altijd bovengemiddeld en boven centrale-bank-doelstellingen. De solvabiliteit van verzekeraars bleef op een zeer goed niveau.

Levensverzekeraars kregen ook steeds meer te maken met de gevolgen van grote wetswijzigingen waaronder die op het gebied van het nieuwe pensioenstelsel (Wet toekomst pensioenen).

De leden van het Verbond hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het tot stand brengen van dit verslag, in het bijzonder:

- Louis Andriese (commissie Data Analytics, Nationale-Nederlanden)
- Patrick Hennen (commissie Data Analytics, De Goudse)
- Maarten Kramer (commissie Data Analytics, a.s.r.)
- Spencer Stots (commissie Data Analytics, Athora Netherlands)
- Sander Vink (commissie Data Analytics, Achmea)
- diverse materiedeskundigen van verzekeraars

Ik hoop dat dit jaarverslag in uw informatiebehoefte voorziet.

Harold Herbert, directeur

Inhoud

Voorwoord	1
Samenvatting	3
Summary	4
1 Inleiding	5
1.1 Verantwoording	5
1.2 Representativiteit	5
1.3 Premievolume Nederlandse verzekeringsmarkt	5
1.4 Wijziging verslagleggingsregels (IFRS17)	6
1.5 Leeswijzer	6
2 Economische ontwikkelingen	7
2.1 De wereldeconomie	7
2.2 De Nederlandse economie	8
2.3 Beleggingen	10
2.4 De verzekeringsmarkt in 2025	11
3 Schadeverzekeringen	15
3.1 Algemeen	15
3.2 Herverzekering	16
3.3 Motor	16
3.4 Brand	19
3.5 Transport	23
3.6 Aansprakelijkheid	23
3.7 Rechtsbijstand	24
3.8 Reis	24
4 Inkomensverzekeringen	25
4.1 Algemeen	25
4.2 Inkomen	25
5 Levensverzekeringen	29
5.1 Algemeen	29
5.2 Individueel	31
5.3 Collectief (werknemerspensioen)	31
6 Afsluitend	36
<i>Belangrijkste ontwikkelingen samengevat</i>	36
Verklaring begrippen	37

Samenvatting

Internationale sociale, ecologische, politieke en technologische ontwikkelingen hebben gevolgen voor risico's en financiële markten, en zijn daarmee direct van invloed op de verzekeringssector.

Geopolitiek gezien stond 2025 nog altijd in het teken van de oorlog in Oekraïne, (dreigende) conflicten in het Midden-Oosten en importheffingen. In Nederland hadden we te maken met aanhoudende krapte op de woningmarkt en met de impact van vergrijzing, elk met hun eigen invloed op de verzekeringsbranche. Na de piek in 2022 daalde het ziekteverzuim in de jaren erna gestaag, maar het is nog altijd hoger dan in de pré-coronajaren. De 10-jaarsrente steeg licht naar een niveau tussen 2,5 en 3 procent en aandelenkoersen stegen met meer dan 10 procent, waarbij de dip in april 2025 door importtarieven uit de VS een negatieve impact had. Er was beperkte economische groei, de inflatie daalde iets, het aantal werklozen nam toe en het aantal vacatures kroop daar voor het eerst sinds lange tijd onder. Met name de aanhoudende inflatie leidde tot premieverhogingen. Deze bleven relatief beperkt door onder meer concurrentiedruk en kostenbeheersing. De resultaten van verzekeraars zijn overall veelal positief met variatie per branche/product.

Schadeverzekeringen

Jaarlijks helpen schadeverzekeraars klanten bij gemiddeld zo'n 100 duizend branden, 300 duizend waterschades en een miljoen schades aan voertuigen. In tegenstelling tot afgelopen jaren is in 2025 geen sprake van substantiële extra schade door extreme weergebeurtenissen. In 2025 gaf het KNMI vijf keer code oranje af en hebben evenveel stormen een eigen naam gekregen. De verkeersintensiteit bleef gelijk en het resultaat van Motorrijtuigen bleef negatief. De algehele schadelast blijft toenemen door grotere risico's en meer en duurdere techniek. Verzekeraars zetten steeds meer in op duurzaam schadeherstel voor het milieu en om kosten te beheersen. Zowel het premievolume als het resultaat stijgt.

Inkomensverzekeringen

Op het gebied van Inkomensverzekeringen helpen verzekeraars in 2025 meer dan 100 duizend klanten aan vervangend inkomen bij ziekte en arbeidsongeschiktheid en aan ondersteuning bij duurzame re-integratie. Het aantal WIA-uitkeringen blijft in 2025 verder stijgen. De instroom van mensen met psychische klachten in de WIA neemt inmiddels al drie jaar op rij toe. Tegelijkertijd leiden de uitvoeringsproblemen bij het UWV en de daaropvolgende noodmaatregelen tot een onvoorziën hoge schadelast en toenemende onzekerheid bij verzekeraars. De omzet bij Inkomen stijgt in lijn met de inflatiegerelateerde loonstijgingen en het technisch resultaat daalde. Ondanks de positieve beleggingsopbrengsten is het resultaat na rente negatief.

Levensverzekeringen

De omzet van levensverzekeraars stijgt in 2025, vooral door koopsompremies bij Collectief. Dit is grotendeels het gevolg van pensioenfondsen die regelingen bij verzekeraars onderbrengen. Deze ontwikkeling werd in eerdere jaren geremd in afwachting van de komst van de Wtp, maar kwam in 2024 weer op gang. De omzet van pensioenverzekeraars wordt in belangrijke mate via PPI's gegenereerd, maar dat deel valt buiten deze rapportage omdat het strikt genomen geen verzekeringspremie betreft. In de levenportefeuille is sprake van aflopende polissen, maar ook van nieuwe productie in een concurrerende markt. Door de inwerkingtreding van IFRS17 zijn cijfers over beleggingsopbrengsten en resultaat niet beschikbaar, waardoor er geen eenduidig resultaatcijfer meer is. Wel is bekend dat van beide groepen verzekeraars het netto resultaat is gedaald, maar nog wel positief is. De solvabiliteit die aangeeft in welke mate een verzekeraar aan zijn verplichtingen kan voldoen, is fors toegenomen.

Tabel 1 Resultaat verzekeringsbranche 2025

	Premievolume ¹		Netto combined ratio ²	Resultaat ²				
	2025			2025	2021	2022	2023	2024
	€ mrd	% groei vs '24	% verdiende premie					
Totaal Schade	19,2	+6	94	9	5	6	6	7
• Motor	7,5	+9	105	6	1	-2	-1	-3
• Brand	6,5	+5	81	14	10	14	14	17
• Transport	0,9	+3	82	16	4	15	18	18
• Overige	4,3	+5	95	6	6	6	4	8
Totaal Inkomen	5,2	+4	104	8	4	8	3	-2
Totaal Leven	17,0	+17	n.v.t.	23	-6	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal verzekeraars	41,4	+10	n.v.t.	5	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
PPI (premiebijdragen)	4,1	+11	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

¹ Premievolume (bruto verdiende premie) van de (in)directe binnenlandse tekening en de directe buitenlandse tekening.

² Netto combined ratio is schade + kosten als procenten van de premie. Technisch resultaat is na rente en na herverzekering, maar voor afdracht van vennootschapsbelasting, uitgedrukt in een percentage van de bruto verdiende premie.

Summary

International social, ecological, political and technological developments affect risks and financial markets, and are thus directly influencing the insurance sector. From a geopolitical perspective, 2025 is characterised by the war in Ukraine, (potential) conflicts in the Middle East, and import tariffs. In the Netherlands, persistent tightness in the housing market and the impact of an ageing population remain key developments, each affecting the insurance sector in different ways. After peaking in 2022, sickness absence has declined steadily in subsequent years but remains above pre-COVID levels. The 10-year interest rate increases slightly to between 2.5% and 3%, while equity markets rise by more than 10%, despite a temporary decline in April 2025 caused by U.S. import tariffs. Economic growth remains limited, inflation decreases slightly, unemployment rises, and vacancies fall below the number of job seekers for the first time in a long period. Persistent inflation in particular leads to premium increases, although these remain relatively moderate due to competitive pressure and cost control. Overall, insurers report generally positive results, with variation by sector and product.

Property & casualty insurance

Each year, non-life property and casualty insurers handle approximately 100,000 fire claims, 300,000 water damage claims, and one million motor claims. In contrast to previous years, 2025 does not see substantial additional losses from extreme weather events. The KNMI issues five “code orange” alerts, and an equal number of storms receive official names. Traffic intensity remains stable and the motor insurance result remains negative. Total claims costs continue to increase due to higher risk exposure and more advanced and costly technology. Insurers increasingly focus on sustainable claims repair, both for environmental reasons and cost control. Both premium volume and results increase.

Income insurance

In 2025, income protection insurers provide support to more than 100,000 customers by offering replacement income in cases of illness and disability, as well as facilitating sustainable reintegration. The number of WIA benefits continues to rise, with the inflow of individuals with mental health conditions increasing for the third consecutive year. At the same time, operational issues at UWV and subsequent emergency measures lead to unexpectedly high claims costs and increased uncertainty for insurers. Revenue in the income insurance segment increases in line with inflation-related wage growth, while the technical result declines. Despite positive investment returns, the net result after interest remains negative.

Life insurance

Revenue for life insurers increases in 2025, primarily driven by single premium contributions in group collective pension schemes. This is largely due to pension funds transferring arrangements to insurers. This development had previously been delayed in anticipation of the introduction of the Wtp but resumed in 2024. A significant share of pension-related revenue is generated through PPI providers; however, this is excluded from this report as it does not formally qualify as insurance premium income. The life portfolio shows a combination of expiring policies and new business in a competitive market. Due to the introduction of IFRS 17, figures on investment income and results are no longer available, meaning that a single comparable performance metric is no longer possible. Available data indicates that net results for both groups of insurers have declined, although they remain positive. The solvency ratio, indicating the extent to which insurers can meet their obligations, increases significantly.

Table 1 Results insurance sector 2025

	Premium volume ¹		Net combined ratio ²	Result ²				
	2025			2025	2021	2022	2023	2024
	€ bn	% growth vs '24	% earned premiums					
Total P&C	19.2	+6	94	9	5	6	6	7
• Motor vehicles	7.5	+9	105	6	1	-2	-1	-3
• Property	6.5	+5	81	14	10	14	14	17
• Marine Aviation Transp.	0.9	+3	82	16	4	15	18	18
• Other	4.3	+5	95	6	6	6	4	8
Total Income	5.2	+4	104	8	4	8	3	-2
Total Life	17.0	+17	n.a.	23	-6	n.a.	n.a.	n.a.
Total insurers	41.4	+10	n.a.	5	0	n.a.	n.a.	n.a.
PPI (premiums)	4.1	+11	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

¹ The premium volume (gross earned premiums) of the (in)direct domestic turnover and direct foreign turnover.

² Net combined ratio reflects benefits + costs as a part of premiums. Technical result is after interest and after reinsurance, but before the deduction of corporation tax, expressed as a percentage of the gross earned premiums.

1 Inleiding

1.1 Verantwoording

Dit jaarverslag bevat een terugblik op de financiële ontwikkelingen in de Nederlandse verzekeringsbranche over het jaar 2025. Het is opgesteld door het Data Analytics Centre (DAC), de data-analyse- en onderzoeksafdeling van het Verbond van Verzekeraars. Het verslag heeft primair tot doel om stakeholders een goed beeld te geven van de stand van zaken en de belangrijkste ontwikkelingen in de sector om zo bij te dragen aan verdere versterking van de dialoog tussen de sector en de samenleving.

Resultaten worden veelal uitgedrukt in een percentage van de bruto verdiende premie. Alle premiebedragen zijn exclusief assurantiebelasting. De hier gepresenteerde resultaten zijn de zogenaamde technische resultaten inclusief herverzekering, maar vóór afdracht van vennootschapsbelasting. De berekeningen zijn gebaseerd op een panel van verzekeraars, waarbij alle uitkomsten zijn opgeschaald naar de omvang van de gehele Nederlandse verzekeringsbranche. Vanwege de omvang van het panel is de opschaling betrouwbaar genoeg om uitspraken over de gehele markt te kunnen doen.

De genoemde cijfers in dit jaarverslag over voorgaande jaren kunnen op bepaalde punten afwijken van de cijfers zoals vermeld in eerdere jaarverslagen. De belangrijkste redenen hiervoor zijn bijstellingen op oude jaren, veranderingen in panelsamenstelling en gewijzigde verslagleggingsregels. De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig van het DAC, tenzij anders vermeld.

1.2 Representativiteit

De financiële gegevens van schadeverzekeraars zijn gebaseerd op 85 procent van de Nederlandse verzekeringsmarkt, gemeten naar premievolume. De resultaten zijn afkomstig van de statistiek Financiële jaarcijfers Schade & Inkomen, waarvoor het DAC jaarlijks schadeverzekeraars enquêteert, die in Nederland werkzaam zijn. De resultaten in het hoofdstuk Schadeverzekeringen hebben betrekking op alle schadeverzekeringen (exclusief Zorg en Inkomen), namelijk verzekeringen voor motorrijtuigen, brand, transport, aansprakelijkheid, rechtsbijstand en reis.

De cijfers van inkomensverzekeraars komen uit de statistiek Financiële jaarcijfers Schade & Inkomen van het DAC en zijn gebaseerd op 96 procent van de markt, gemeten naar premievolume.

De financiële gegevens over levensverzekeraars zijn gebaseerd op 95 procent van de Nederlandse verzekeringsmarkt, gemeten naar premievolume. De resultaten zijn afkomstig van de statistiek Financiële jaarcijfers Leven, waarvoor het DAC jaarlijks levensverzekeraars die in Nederland werkzaam zijn enquêteert.

1.3 Premievolume Nederlandse verzekeringsmarkt

De verzekeringscijfers in dit verslag betreffen schade- en levensverzekeraars die actief zijn in Nederland, dus niet alleen de verzekeraars die onder toezicht staan van DNB.

De premievolumes voor de Nederlandse markt zijn vastgesteld op basis van jaarverslagen van verzekeraars, gegevens uit de twee DAC-statistieken (Financiële jaarcijfers Schade & Inkomen en Financiële jaarcijfers Leven), Solvency and Financial Condition Reports en de openbare staten van DNB. De markt cijfers over het premievolume voor de Nederlandse markt vormen daarmee voor verzekeraars een zeer goede basis om hun marktaandeel binnen Nederland vast te kunnen stellen.

1.4 Wijziging verslagleggingsregels (IFRS17)

Vanaf 2023 moeten beursgenoteerde verzekeraars aan toezichthouder DNB hun jaarrekening rapporteren op basis van IFRS17. Dit leidt ertoe dat resultaten onder het oude en nieuwe regime niet goed meer vergelijkbaar zijn en er dus ook sprake is van twee groepen 'verslagverzekeraars'.

Voor dit jaarverslag is gezocht naar de best mogelijke oplossing op basis van gegevens die wel beschikbaar zijn. Voor schade- en inkomensverzekeraars was het vaak nog mogelijk om de belangrijkste resultaatonderdelen (premie, schade, kosten) op te leveren.

Voor levensverzekeraars die te maken hebben met IFRS17 was dat eerder al niet meer goed mogelijk. Er is getracht zoveel mogelijk nieuwe cijfers te tonen op basis van de oude indeling, maar helaas kon het DAC daar bijvoorbeeld geen (eenduidig) Resultaat technische rekening uit afleiden. Dat is ook de reden dat bijvoorbeeld in tabel 1 vanaf boekjaar 2023 geen totaalresultaat meer wordt getoond. Voor de sector Leven is nog wel vergelijkbare informatie over premies e.d. beschikbaar en wordt de resultaatontwikkeling van zowel de IFRS17- als de overige verzekeraars kort beschreven.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat kort in op algemene economische ontwikkelingen die mede van invloed zijn op de resultaten van de verzekeringsbranche. Daarna wordt in hoofdstuk 3 het resultaat van de diverse schadeverzekeringen toegelicht, waarbij ook wordt stilgestaan bij de impact van herverzekering. Hoofdstuk 4 bevat een toelichting op de markt van inkomensverzekeringen. In hoofdstuk 5 wordt verslag gedaan van de financiële ontwikkelingen op de markt voor levensverzekeringen, met aandacht voor de ontwikkeling van het premievolume, het resultaat en ontwikkelingen in die sector. Het verslag eindigt met een afsluiting, een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen en een verklarende lijst van begrippen. Waar het woord 'corona' staat vermeld, wordt COVID-19 bedoeld.

Resultaat na rente betekent inclusief de toegerekende opbrengsten uit beleggingen; vóór rente is exclusief.

2 Economische ontwikkelingen³

Internationale sociale, ecologische, politieke en technologische ontwikkelingen hebben gevolgen voor risico's en financiële markten, en zijn daarmee direct van invloed op de verzekeringssector. Dit hoofdstuk beschrijft de ontwikkelingen van de grootste economieën ter wereld en eindigt met de situatie van de verzekeringsmarkt in Nederland.

2.1 De wereldeconomie

Ondanks de onrust en conflicten groeide de wereldeconomie in 2025 met 3,3 procent en verwacht het Centraal Planbureau (CPB) een groei van 3,1 procent over 2026, waarna de groei licht daalt tot 3,0 procent in 2027 en 2,9 procent in 2028. De huidige geopolitieke situatie vergroot de onzekerheid rond deze inschattingen.

De economische groei van de Verenigde Staten (VS) kwam over 2025 uit op 2,1 procent, een stuk lager dan de groei van het jaar ervoor (2,8 procent). De lagere groei was onder andere een gevolg van gedaalde overheidsuitgaven en, vooral aan het eind van 2025, minder export. Verder staan de investeringen onder druk vanwege de onvoorspelbaarheid van het overheidsbeleid. De militaire activiteiten in Iran hebben de olieprijs sterk opgedreven, waardoor de kosten van veel producten oplopen. Tezamen met de bezuinigingen op de overheidsuitgaven, de gestegen importtarieven en de daarmee samenhangende handelsoorlog leidt dit ertoe dat voor de komende jaren een lagere economische groei wordt verwacht.

Azië blijft het in economisch opzicht relatief goed doen, met een groei die hoger ligt dan die van de wereldeconomie. Veel landen profiteren van een groot aantal relatief goedkope arbeidskrachten, stijgende consumptie, een solide exportpositie en een sterke dienstensector. In China is de tijd van dubbele groeicijfers alweer lang geleden, maar de groei blijft rond de 5 procent, wat fors bovengemiddeld is. Deze groei is vooral afkomstig van sterke export, in het bijzonder van technologisch geavanceerde goederen, terwijl de binnenlandse consumptie achterblijft. De vooruitzichten voor China zijn onzeker, onder andere door de importtarieven van de Verenigde Staten en de tekortschietende binnenlandse woningmarkt. In India is sprake van een forse stijging van de binnenlandse consumptie. Tezamen met aantrekkelijke investeringen en hoge overheidsuitgaven leidt dit tot een groei die nog hoger is dan die van China en in 2026 naar verwachting oploopt tot boven de 7 procent, net als in 2025. Japan had in 2025 een relatief lage economische groei van 0,4 procent, maar dat was iets beter dan de bijna-krimp van het jaar daarvoor. De tegenvallende ontwikkeling is een gevolg van natuurrampen, waardeverlies van de Yen en onzekerheid op de wereldhandelsmarkt.

Het Eurogebied liet na 2023 een tegenvallende groei zien die onder de 1 procent lag. In 2025 trok dit aan tot 1,5 procent, maar de verwachting is dat dit de komende jaren niet meer wordt overtroffen. De diverse internationale crises, de energieprijzen, een relatief laag consumentenvertrouwen, de handelsoorlog met de Verenigde Staten en tegenvallende investeringen zorgen ervoor dat de groei laag blijft. Vooral Duitsland heeft te maken met economische malaise en er wordt zelfs gesproken over stagflatie. Zowel in 2023 als in 2024 was sprake van economische krimp en hoewel er in 2025 weer sprake was van groei, bleef deze met 0,2 procent zeer beperkt. Italië, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk deden het iets beter, met een groei van rond de 1 procent. Spanje was een uitzondering op deze ontwikkeling en deed het relatief goed, met een groei van 3,5 procent in 2024 en 2,8 procent in 2025. De factoren die hieraan bijdragen zijn toerisme en een hoge particuliere consumptie.

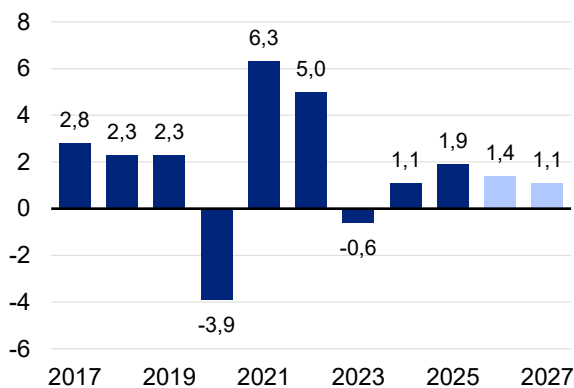
³ De tekst in dit hoofdstuk is grotendeels gebaseerd op het [Centraal Economisch Plan 2026](#) van het CPB en publicaties van onder andere de [OECD](#) en de [Wereldbank](#).

2.2 De Nederlandse economie

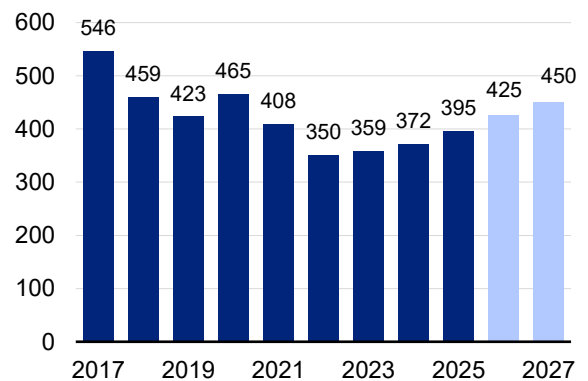
De Nederlandse economische groei kwam over 2025 uit op 1,9 procent en deed het daarmee beter dan in 2024 (1,1 procent) en 2023 (-0,6 procent). Alhoewel dit cijfer vergeleken met andere landen in het eurogebied relatief hoog was, is het wereldwijd gezien ondergemiddeld. De consumptie en de export trokken aan, wat zorgde voor de relatief hoge groei in Europees verband, maar de inflatie en de gestegen energieprijzen zorgden ervoor dat dit Europese verband lager uitviel dan de wereldwijde groei. Omdat de Nederlandse export vooral gericht is op Europa en slechts voor een klein deel op de Verenigde Staten, vallen de gevolgen van de gestegen importtarieven mee voor de Nederlandse economie.

De werkloosheid liep in 2025 verder op tot 395 duizend personen, tegen 372 duizend in 2024. Hoewel dit in vergelijking met de voorgaande jaren nog steeds relatief laag is, zet de stijgende lijn door. Voor 2026 en 2027 verwacht het CPB dat het aantal werklozen oploopt tot respectievelijk 425 duizend en 450 duizend personen.

Figuur 1 Volumemutaties BBP t.o.v. het jaar ervoor (%) (bron: CBS/CPB)

Figuur 2 Werkloze beroepsbevolking (dzd) (bron: CBS/CPB)

Arbeidsmarkt

Het afgelopen decennium is het aantal openstaande vacatures enorm toegenomen. In het begin van het eerste coronajaar 2020 was nog duidelijk een dip zichtbaar, maar daarna is een enorme stijging ingezet. In het tweede kwartaal van 2022 was het aantal op zijn hoogst met 464 duizend vacatures. Sindsdien is het aantal vacatures met 21 procent gedaald. Omdat het aantal openstaande vacatures eind 2025 onder het aantal werklozen is gedaald, betekent dit dat er in theorie voor elke vacature minimaal één werkloze is. Of er altijd een match is qua vaardigheden, opleiding en functie-eisen is uiteraard maar de vraag. Daarom heeft dit ook in 2025 nog zijn weerslag op de verzekeringssector, waardoor de kans bestaat dat herstelopdrachten langer uitstaan en prijzen stijgen, wat ook invloed zal hebben op de schadelast van verzekeraars. Daarnaast kan de omzet in arbeidsvoorwaardelijke producten als pensioenregelingen en collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekeringen toenemen, maar dat geldt ook voor het risico op ziekte en arbeidsongeschiktheid.

Figuur 3 Aantal openstaande vacatures ultimo kwartaal (duizend), bron CBS

De inflatie (HICP) steeg in 2022 tot een recordhoogte van 11,6 procent, vanwege de gestegen energieprijzen en de doorwerking daarvan op de economie, maar daalde daarna weer tot 3 procent in 2025. Hoewel de verwachting was dat deze daling door zou zetten, is dit inmiddels zeer onzeker. De gestegen olieprijs als gevolg van de situatie in het Midden-Oosten kunnen de inflatie flink opdrijven waardoor deze in 2026 zelfs weer zou kunnen toenemen ten opzichte van 2025. In de volgende box is opgenomen wat dat betekent voor verzekeringen.

Inflatie

Inflatie betekent een toename van alle prijzen, dus niet alleen van individuele producten. Hoewel de huidige inflatie duidelijk komt door de stijging van de prijs van enkele producten, gas en elektriciteit, werken deze prijsstijgingen direct door in de hele economie. Omdat de industrie en voedselproducenten veel energie verbruiken, worden zij geconfronteerd met sterk toegenomen kosten. Dit compenseren zij door zelf ook hogere prijzen te rekenen. Al deze prijsstijgingen samen hebben eenzelfde effect op de dienstensector, waardoor uiteindelijk alle prijzen toenemen. Afhankelijk van het type product kan dat ook gelden voor de prijzen van verzekeringen. Stijging van kosten van bijvoorbeeld reparatie of vervanging leidt doorgaans, met enige vertraging, ook tot aanpassingen in de premies.

Het prolongatiemoment van veel particuliere schade- en inkomensverzekeringen is vaak gelijk aan de ingangsdatum en dat kan dus elke dag van het jaar zijn. Daarnaast is vaak sprake van premiebetaling per maand. Het inflatoire deel van een eventuele premieverhoging uit 2025 kan dan ook verspreid over de jaren 2025 en 2026 worden geboekt en ook als zodanig in de jaarcijfers terecht komen.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) meet de inflatie met behulp van de jaarlijkse verandering van consumentenprijzen. Hiervoor berekent het CBS al lange tijd de Consumentenprijsindex (CPI). Om de ontwikkelingen van de Europese landen beter met elkaar te kunnen vergelijken, is het CBS in 1996 overgegaan op een iets andere berekening, namelijk de Geharmoniseerde Index van Consumentenprijzen (HICP).

Figuur 4 Inflatie volgens HICP (jaarmutatatie), bron CBS

De inflatie was sinds 1973 nog niet zo hoog als in 2022. De verwachting van dat jaar, dat de inflatie ook weer snel zou dalen, is uitgekomen, onder andere door de toenmalige daling van de energieprijzen en de gestegen rente. Het inflatieniveau is nog wel steeds vrij hoog. Door het inzetten van onder andere kostenreductie en preventie beperken verzekeraars premiestijgingen.

2.3 Beleggingen

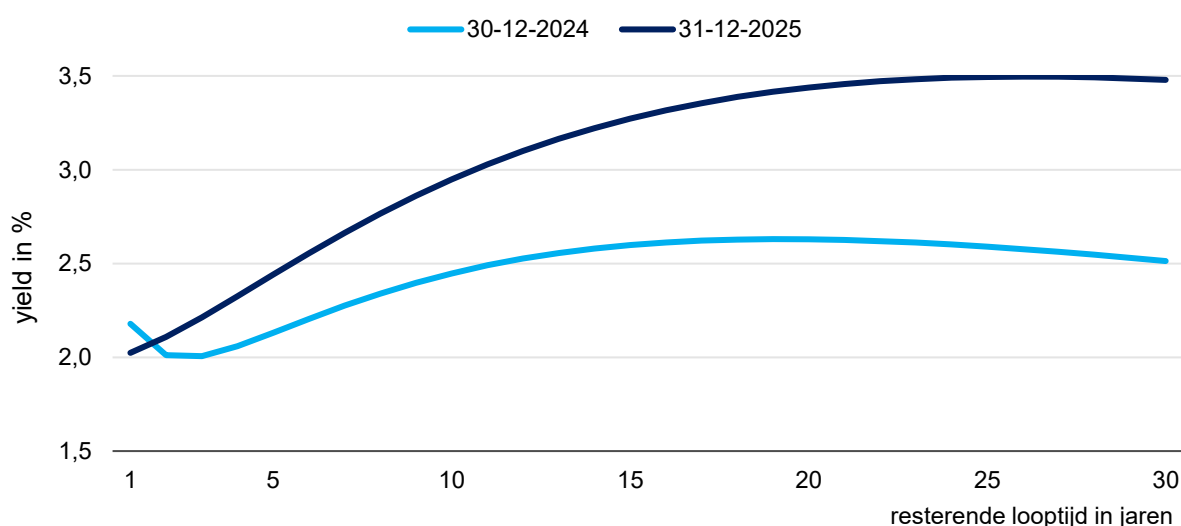
Voor veel verzekeraars zijn de ontwikkelingen op de aandelenmarkt niet altijd de meest relevante indicatoren voor het meten van de beleggingsprestaties. Verzekeraars beleggen weliswaar in aandelen om daarmee het rendement op het kapitaal te verhogen, maar het aandeel van hun activa dat belegd is in aandelen is bij de meeste verzekeraars niet extreem groot. Dit is ook om het risico op al te grote verliezen te verminderen, langlopende verplichtingen na te kunnen komen en consumenten meer zekerheid te kunnen bieden. Het grootste deel van beleggingen van veel verzekeraars betreft dan ook vastrentende waarden, zoals staats- en bedrijfsobligaties en vorderingen uit (hypothecaire) leningen.

Het rendement van deze vastrentende waarden hangt onder andere af van de rente en de opslagen voor het kredietrisico (credit spreads). De ontwikkeling van de rente is een belangrijke factor voor verzekeraars. De afgelopen jaren was de rente (bijvoorbeeld 10-jaars staatsobligaties) zeer laag en zelfs negatief. Dit dwong verzekeraars tot het toevoegen van grote bedragen aan de voorzieningen. Om de inflatie te beteugelen is in 2022 de rente redelijk onverwacht en in korte tijd fors verhoogd van nul tot bijna 3 procent. Dit leidde tot flink negatieve beleggingsopbrengsten bij financiële instrumenten. Dit werd nog versterkt door verliezen op aandelenbeurzen. In 2025 steeg de 10-jaarsrente met 0,35 procentpunt om op 3 procent te eindigen.

Overigens valt hierbij niet te spreken over ‘de rente’ in algemene zin, omdat er verschillende soorten rentes zijn. Zo zijn er spaarrentes voor consumenten en bedrijven, hypotheekrentes voor consumenten en bedrijven, rentes voor langlopende en kortlopende leningen en nog veel meer soorten, die allemaal van elkaar kunnen verschillen. Voor de beleggingen van verzekeraars is de kapitaalmarktrente voor verschillende looptijden (de zgn. rentecurve) cruciaal. Een goede indicator voor de kapitaalmarktrente is de rentecurve voor de obligaties van eurolanden.

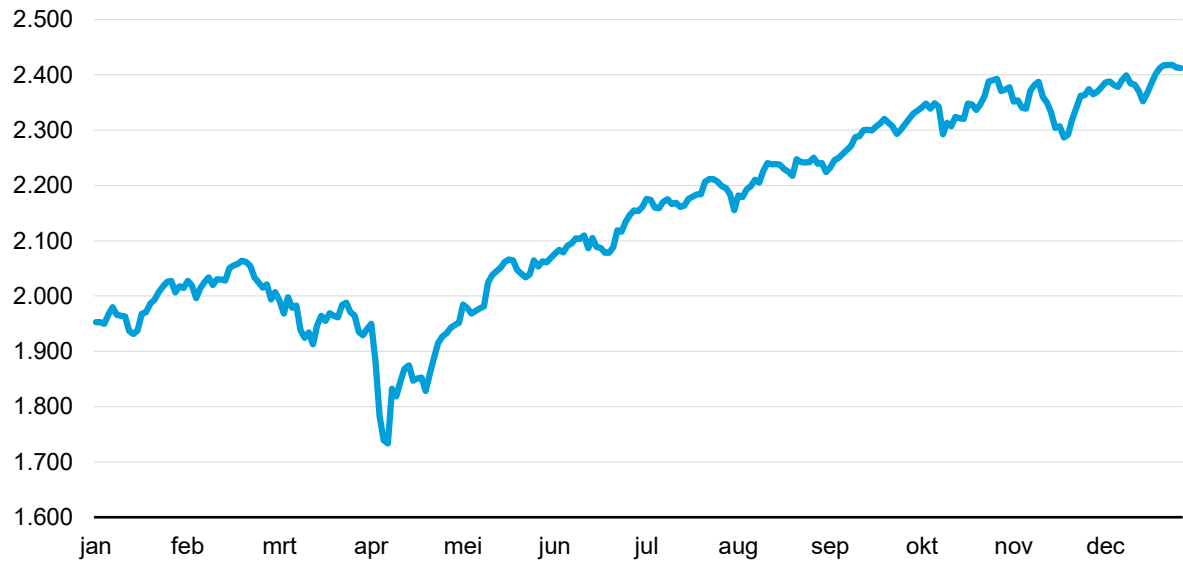
In de volgende figuur is de yieldcurve van staatsobligaties uit het EURO-gebied met een AAA-rating weergegeven. De yieldcurve van 30-12-2024 daalt tot looptijd 3 jaar om vervolgens weer te stijgen, waarna de stijging afvlakt. De ‘dip’ in de curve is onder andere een effect van de kwantitatieve verkrapping van de Europese Centrale Bank waarbij zij obligaties verkoopt. De yieldcurve per ultimo 2025 is over nagenoeg de gehele looptijdstructuur gestegen ten opzichte van de yieldcurve per ultimo 2024.

Figuur 5 Yieldcurve van staatsobligaties EURO-gebied met AAA-rating (bron: ECB)

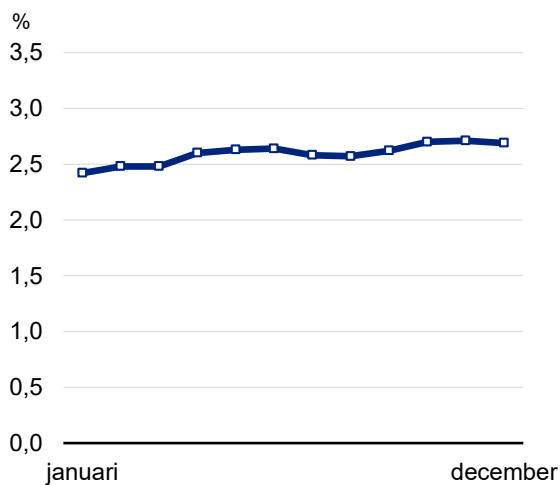
Voor de aandelenmarkt was 2025 een behoorlijk jaar. Met uitzondering van de maanden maart en april in het bijzonder, tonen de koersen een positieve ontwikkeling. Uiteindelijk eindigde de koers van de MSCI-wereldindex ruim 20 procent hoger dan aan het begin van 2025.

Figuur 6 Koers van de MSCI ACWI Index 2025 (USD)

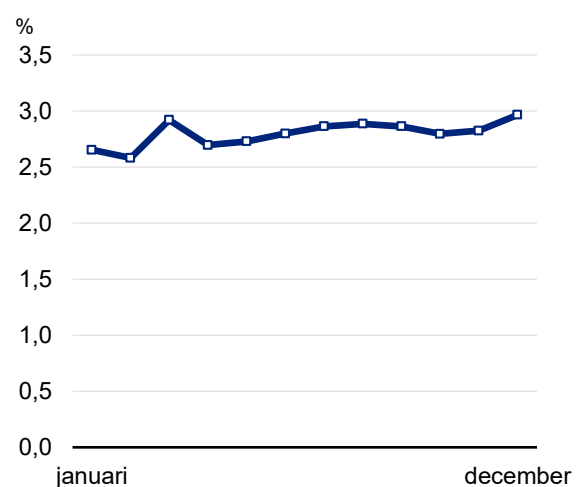

Voor verzekeraars is in 1995, naast het al bestaande S- en T-rendement, het zogenaamde U-rendement⁴ geïntroduceerd. Zij gebruiken dit als maatstaf om de opbrengsten op staatsleningen te berekenen. In 2025 is dit rendement vrij gestaag toegenomen van 2,4 naar 2,7 procent. De rente op Nederlandse 10-jaars-staatsleningen kende in de eerste vier maanden een grillig verloop, maar kwam uiteindelijk 0,3 procent hoger uit.

Figuur 7 Verloop U-rendement in 2025 (bron: Verbond van Verzekeraars)

Figuur 8 Rente 10-jaars-staatsobligaties NL 2025 ultimo maand (bron: IEX)

2.4 De verzekeringsmarkt in 2025

De verzekeringsmarkt is doorlopend in verandering door maatschappelijke, geopolitieke, economische, ecologische en technologische trends en ontwikkelingen. Dit levert uitdagende vraagstukken op voor verzekeraars in een context van open markten, scherpe concurrentie en een hoog maatschappelijk verwachtingspatroon. Zo wordt er veel verwacht van AI in combinatie met data. Verzekeraars gebruiken dit onder andere om processen te verbeteren en kosten in de hand te houden. Tegelijkertijd moet dit alles verantwoord gebeuren binnen vooraf gestelde normen zoals het [ethisch kader](#) dat in 2025 is vernieuwd. Verder geldt voor grotere verzekeraars de verplichting om op grond van [CSRD](#) te rapporteren over hun duurzaamheidsprestaties. Vanaf boekjaar 2027 zullen de eisen worden aangepast.

⁴ Het U-rendement is een rendementsmaatstaf die maandelijks door het Verbond van Verzekeraars wordt [gepubliceerd](#). De hoogte van het U-rendement is gebaseerd op het effectief rendement van staatsleningen die voldoen aan een aantal specifieke criteria.

De voortdurende oorlog in Oekraïne leidt tot aanhoudende verhoogde paraatheid in het westen en midden van Europa. De nieuwe koers van de VS heeft de nodige (handels)relaties onder druk gezet onder meer door hoge importheffingen. Verder zorgt onrust in het Midden-Oosten nog altijd voor spanningen in de rest van de wereld. Dit alles leidt tot veel leed, maar ook tot tijdelijke schaarste aan grondstoffen, waardoor de inflatie minder daalde dan verwacht. De rente steeg licht en aandelenbeursskoersen waren positief.

De schadeverzekeringsmarkt is nog altijd bijzonder competitief, wat een sterke stimulans biedt voor innovatie en kostenbeheersing. Dat de premie-inkomsten in 2025 toch stegen, wordt onder andere veroorzaakt door de inflatie die nog altijd rond de 3 procent ligt. Verder nam de behoefte aan het verzekeren van grotere en nieuwe risico's toe, zoals zonnepanelen, warmtepompen, thuisaccu's en auto's met meer innovatieve techniek. Daarnaast neemt het aantal huishoudens en auto's toe en worden objecten en schadeherstel duurder onder meer door hogere kosten van energie, loon en materiaal. Ook structurele factoren spelen een rol. Zo worden letselschades duurder, onder meer door hogere lonen, wat een groot effect heeft op het WA-resultaat binnen Motorrijtuigen. Schadeherstel van auto's is vooral kostbaar door de toename van het gebruik van nieuwe materiaalsoorten, rijkhulpsystemen en door elektrificatie. Ook de zakelijke markt is uitdagend, vooral door stevige concurrentie. Deze markt biedt ook kansen, onder meer door de transitie naar duurzaamheid. Verzekeraars sturen steeds meer op [duurzaam schadeherstel](#). Door proposities beter te laten aansluiten op de soms complexe risico's, zorgen verzekeraars er ook op langere termijn voor dat zij de risico's van verzekerden over kunnen blijven nemen.

Na twee jaren met een daling hebben Inkomensverzekeraars in 2025 te maken met een toename van het ziekteverzuimpercentage en van WIA-uitkeringen die hoger zijn dan een jaar eerder. De omzet neemt toe, het resultaat daalt verder en blijft negatief. De positieve beleggingsopbrengsten kunnen dat niet compenseren. Zowel de problemen rondom keuringen door het UWV als de in dat kader genomen noodmaatregelen zoals de 60plusmaatregel en uitgestelde beoordelingen zorgen voor een onvoorzien hoge schadelast, doordat mensen die in de IVA zouden moeten zitten, ten onrechte in de WGA blijven, omdat ze niet herkeurd worden. Dat zorgt voor extra schade en schommelingen in de cijfers. De toenemende schadelast is vooral toe te schrijven aan psychische klachten. Daardoor blijft het van groot belang om zieken goed en snel te helpen om weer aan het werk te gaan en de samenleving vooruit te helpen. Inkomensverzekeraars gaan verplichtingen voor de lange termijn aan, waarbij de rente een belangrijke factor is om daaraan te kunnen voldoen. Deze was in 2025 onvoldoende voor een positief resultaat.

Levensverzekeraars hebben nog altijd last van de verhoudingsgewijs lage rente en een stabiliserend premievolume op de particuliere markt, wat uiteraard invloed heeft op de bedrijfsvoering. In de collectieve markt steeg de omzet met ruim een kwart vooral als gevolg van overgenomen regelingen van pensioenfondsen. In 2025 steeg de rente licht, wat afhankelijk van het product effect heeft op levensverzekeringen. De gestegen rente en beurskoersen leveren een positieve bijdrage aan het netto resultaat. De koersval in april was een van de grootste van afgelopen decennia, maar werd in de rest van het jaar ruim gecompenseerd. Dat was goed nieuws voor de beleggingsopbrengsten en de waarde van (collectieve) pensioenaanspraken op beleggingsbasis. De markt is nog altijd aan het veranderen en levensverzekeraars spelen hierop in door te innoveren over de traditionele branchegrenzen heen, nieuwe producten te ontwikkelen en kosten verder te beperken. Zo verschuift de pensioenproductie deels van verzekeringsproducten naar PPI's en bancaire oudedagsvoorzieningen. Daarvan vallen de cijfers buiten de standaardrapportage over verzekeraars. In het hoofdstuk 'Levensverzekeringen' is informatie opgenomen over de gecombineerde cijfers, waaruit blijkt dat de gezamenlijke pensioenportefeuilles in de tweede pijler toenemen. De Wet toekomst pensioenen is op 1 juli 2023 in werking getreden. Pensioenuitvoerders zijn begonnen met het aanpassen van pensioenregelingen aan de nieuwe wettelijke regels. Dit leidt ook tot herleven van de overdrachten van pensioenregelingen van pensioenfondsen aan verzekeraars (buy-outs).

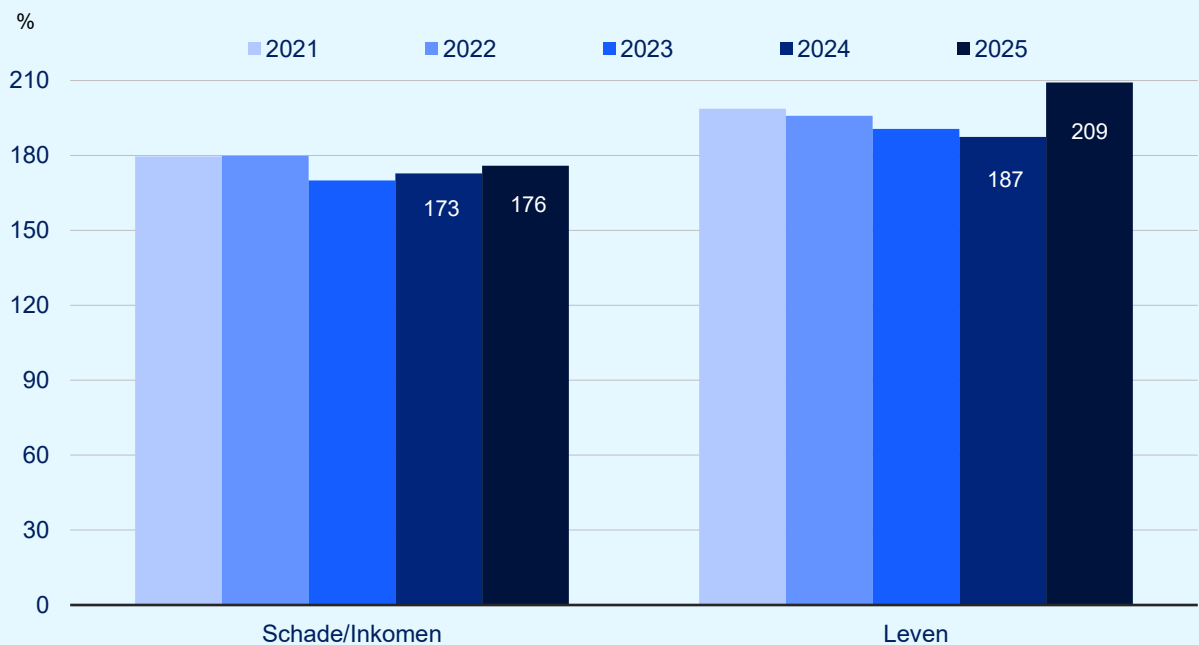
Solvabiliteit onveranderd sterk

De solvabiliteit wordt gemeten op basis van Solvency II. Deze methode houdt rekening met een aantal risicocategorieën, waarvoor verzekeraars voldoende vermogen moeten aanhouden. Een belangrijke risicocategorie is bijvoorbeeld het marktrisico (risico samenhangend met de beleggingen van de verzekeraars).

De mate van solvabiliteit wordt uitgedrukt in de solvabiliteitsratio, de verhouding tussen aanwezig vermogen en de kapitaalsvereiste. Deze moet boven de 100 procent liggen. Hoe hoger het percentage, hoe meer zekerheid een verzekeraar heeft om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

De solvabiliteitsratio ultimo 2025 voor de Schade- en Inkomensverzekeraars bedraagt 176 procent, wat wederom een stijging van drie procentpunten inhoudt. Na enkele jaren van lichte daling stijgt de ratio bij Levensverzekeraars fors. Met een toename van 22 procentpunten komt de ratio uit op 209. Daarmee blijft de financiële positie van beide soorten verzekeraars nog altijd ronduit solide.

Figuur 9 Solvabiliteitsratio verzekeraars op basis van Solvency II (bron: DNB)

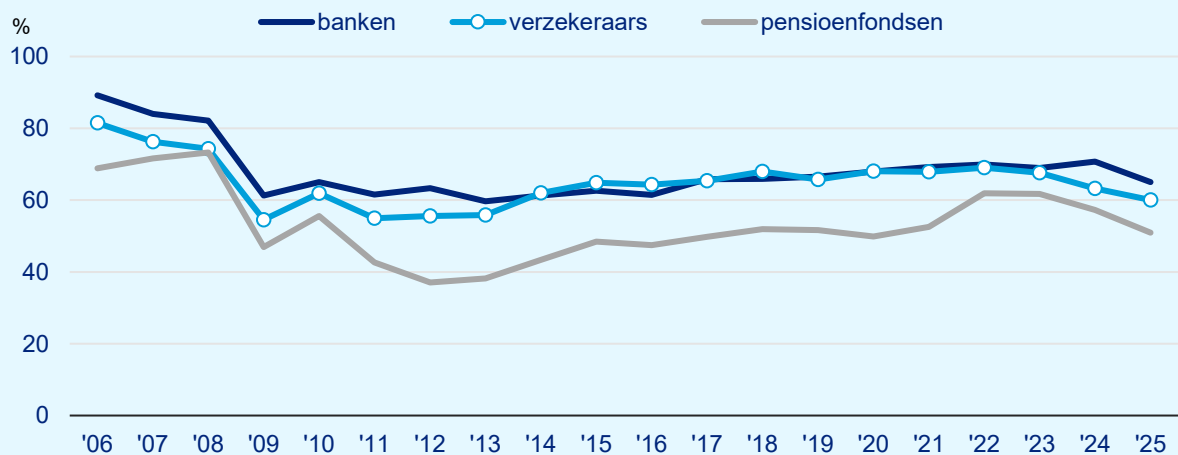

Solvabiliteit is een indicator die aangeeft hoe goed verzekeraars in staat zijn om aan hun toekomstige verplichtingen richting hun klanten te voldoen. Of de klant dat ook zo ervaart, is een tweede. Daarvoor is het jaarlijkse onderzoek van DNB over het vertrouwen in de financiële sector (Trust Survey) een betere graadmeter.

Vertrouwen in financiële gezondheid verzekeraars vrij stabiel

Uit het vertrouwensonderzoek van DNB blijkt dat Nederlandse huishoudens nog altijd vertrouwen hebben in de financiële gezondheid van banken, verzekeraars en pensioenfondsen. Een meerderheid van de ondervraagden (60 procent) heeft overwegend of volledig het vertrouwen dat verzekeraars hun betalingsverplichtingen aan verzekerden zullen nakomen. Het vertrouwen van huishoudens in banken is met -6 vrij sterk gedaald afgezet tegen de laatste jaren (71 t.o.v. 65). Dat geldt met -6 ook voor pensioenfondsen (57 t.o.v. 51), maar die kenden in 2024 ook al een verhoudingsgewijs sterke daling. Bij verzekeraars was de daling in 2025 met -3 duidelijk minder sterk (63 t.o.v. 60). In zijn algemeenheid geldt dat huishoudens er minder vertrouwen in hebben dat financiële instellingen hun toezeggingen aan klanten en pensioengerechtigden na zullen komen.

Figuur 10 Aandeel respondenten met overwegend of volledig vertrouwen

3 Schadeverzekeringen

- Premievolume stijgt in alle branches ter dekking van oplopende schadelast
- Resultaat sector Schade incidenteel positief beïnvloed door uitblijven grote stormen

3.1 Algemeen

Tabel 2 Bruto premievolume en -ontwikkeling schadebranches

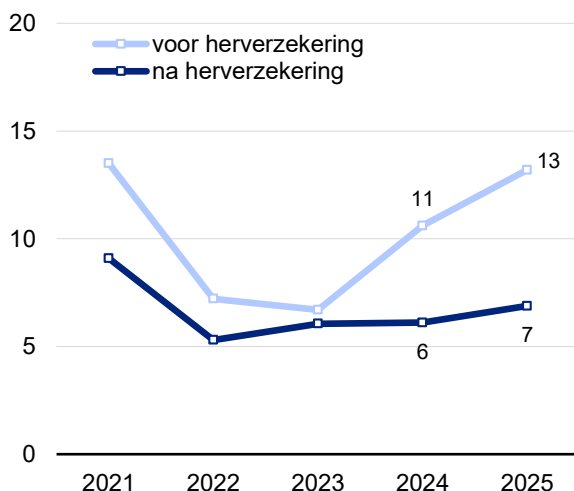
Branche	2021	2022	2023	2024	2025	Mutatie
	€ mrd	€ mrd	€ mrd	€ mrd	€ mrd	%
Motor	6,0	6,2	6,5	6,9	7,5	+9
Brand	5,1	5,4	5,8	6,2	6,5	+5
Transport	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	+3
Overige varia ⁱ	3,4	3,7	3,9	4,1	4,3	+5
w.o. Aansprakelijkheid	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	+4
w.o. Rechtsbijstand	0,9	1,0	1,0	1,1	1,2	+7
w.o. Reis en hulpverlening ⁱⁱ	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	+5
Totaal	15,4	16,0	17,1	18,1	19,2	+6

ⁱ Tot de Overige verzekeringen behoren ook Krediet, Borgtocht en Diverse geldelijke verliezen.

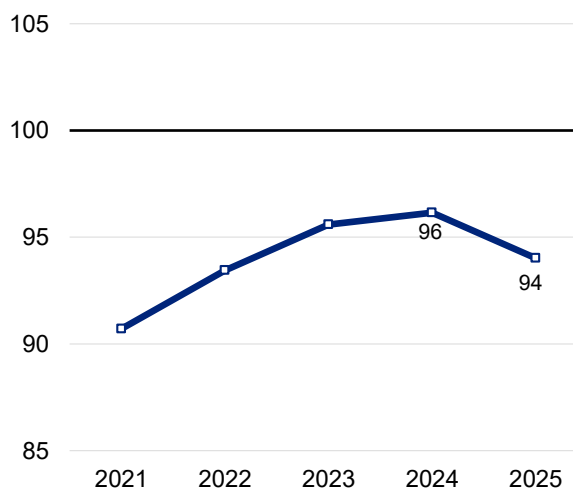
ⁱⁱ Tot de productgroep Reis en hulpverlening behoren naast de gewone reisverzekeringen (inclusief de ongevallendeckking) ook annuleringsverzekeringen en hulpverlening.

De premies van schadeverzekeraars staan al jaren onder druk door hevige concurrentie, waarbij de concurrentie van buitenlandse verzekeraars toeneemt. In 2025 stijgt het premievolume met 6 procent. Dat is onder andere het gevolg van aanhoudende inflatie waardoor de schadelast toeneemt en om de zwaardere en langlopende risico's van dekking te kunnen blijven voorzien. Daarnaast stijgt het premievolume door toename van het aantal huishoudens en auto's.

Figuur 11 Resultaat na rente⁵ in procenten van de bruto verdiende premie, sector Schade

Figuur 12 Netto combined ratio⁶, sector Schade

Het resultaat vóór rente en herverzekering van de sector Schade stijgt in z'n geheel met name door gunstigere weersomstandigheden zoals het uitblijven van stormen. De onderliggende branches laten een gemengd beeld zien met een lager resultaat binnen de branche Motor, waar de druk op het resultaat hoog blijft, en de branche Transport. Een hoger resultaat is zichtbaar binnen de branches Brand en Overige.

⁵ (Toegerekende) opbrengst uit beleggingen

⁶ De combined ratio geeft het totaal van de geleden schade en bedrijfskosten weer in verhouding tot de verdiende premie en is daarmee een maatstaf die weergeeft in hoeverre de uitgaven van een verzekeraar gedekt worden door de inkomsten.

3.2 Herverzekering

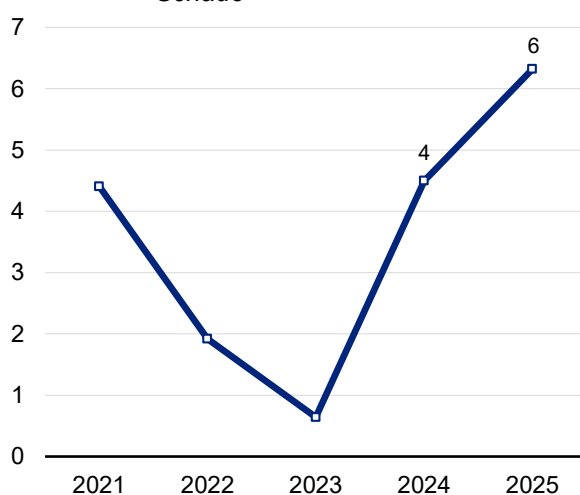
Een verzekeraar kan een deel van zijn risico's onderbrengen bij een herverzekeraar. Daarmee kunnen risico's worden verzekerd die anders te riskant en/of te omvangrijk zouden zijn voor een verzekeraar. Herverzekering zorgt dus voor verzekeraarbaarheid.

De verzekeraar behoudt dan een deel van het risico en brengt een ander deel onder bij een herverzekeraar. De verzekeraar betaalt daarvoor een premie aan de herverzekeraar en krijgt daarvoor in geval van schade een uitkering zoals afgesproken in het contract.

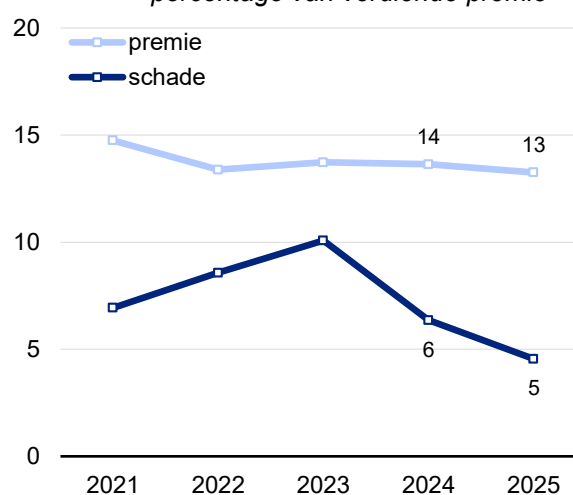
Het verschil tussen de premies die de verzekeraar aan de herverzekeraar betaalt en de bedragen die de verzekeraar van de herverzekeraar ontvangt, wordt de herverzekeringmarge genoemd.

De herverzekeringmarge van de sector Schade verslechtert in 2025 ten opzichte van het jaar ervoor. De aan herverzekeraars betaalde premie is gedaald, maar de door herverzekeraars uitgekeerde schade daalt sterker. Grote klimaatschades zijn in Nederland weliswaar uitgebleven in 2025, maar het mondiale en meerjarige beeld is negatiever en zorgt voor opwaartse druk op herverzekeringspremies.

Figuur 13 Herverzekeringmarge, percentage van bruto verdiende premie, sector Schade

Figuur 14 Premie betaald aan en schade ontvangen van herverzekeraars, percentage van verdiende premie

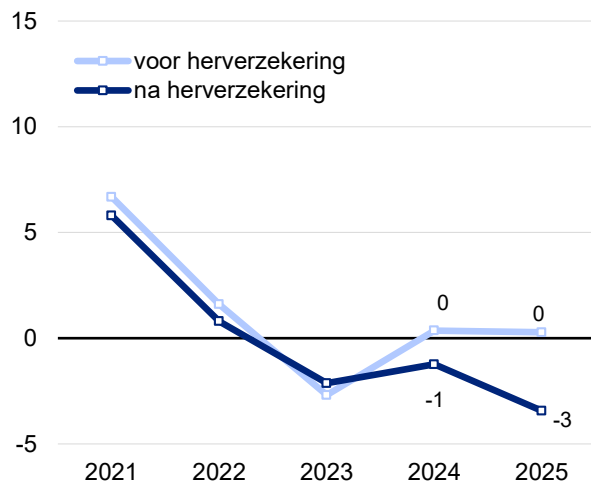
3.3 Motor

In 2025 is het premievolume van de branche Motor met bijna 9 procent toegenomen tot 7,5 miljard euro. Bijna een derde daarvan betreft zakelijke motorrijtuigverzekeringen. De groei van het premievolume is gerelateerd aan de groei van het Nederlandse wagenpark en de toename van het aantal elektrische voertuigen, die gemiddeld zwaarder en kostbaarder zijn dan traditionele auto's. Daarnaast blijft een verhoging van de premies noodzakelijk om de oplopende schadelast en hogere reparatie- en letselkosten te kunnen opvangen. Desondanks is het brancheresultaat nog altijd verlieslatend.

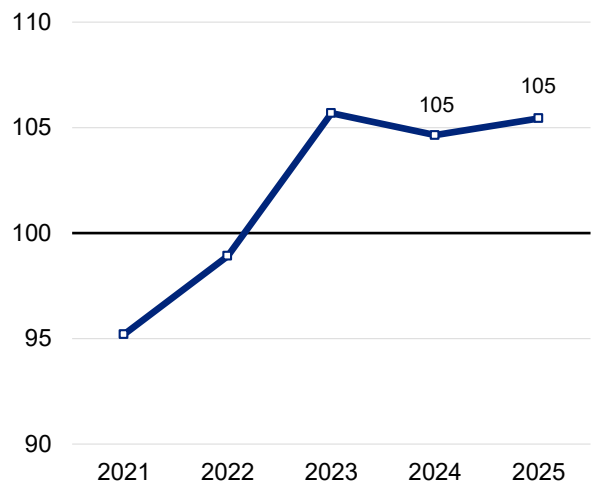
In 2025 groeit het aantal volledig elektrische, hybride of plug-in hybride auto's tot ruim 2 miljoen (bron: CBS). Daarmee heeft meer dan één vijfde van het aantal actieve personenauto's een geheel of gedeeltelijk elektrische aandrijving. De benzineauto blijft echter dominant met ruim 70 procent van het aantal personenauto's, terwijl diesel verder terrein verliest (van meer dan 10 procent in 2021 tot 6 procent in 2025). Dit is ook te zien aan het aantal gereden kilometers. Binnen het personenautoverkeer neemt het aantal gereden kilometers met benzine- en dieselauto's af, terwijl de kilometrage van stekkerauto's sterk toeneemt (CBS). Dit betekent dat er vooral een verandering in risicoprofiel te zien is, waarbij de verschuiving naar elektrische aandrijving en zwaardere voertuigen ook impact heeft op premiegrondslag en schadeontwikkeling.

Het bruto resultaat van de branche blijft stabiel. Door het groeiende premievolume blijft ook de netto combined ratio stabiel. Premiecorrecties die in de afgelopen jaren zijn doorgevoerd, compenseren daarbij deels de stijgende schadelast.

Figuur 15 Resultaat na rente in procenten van de verdiende premie, Motor

Figuur 16 Netto combined ratio, Motor

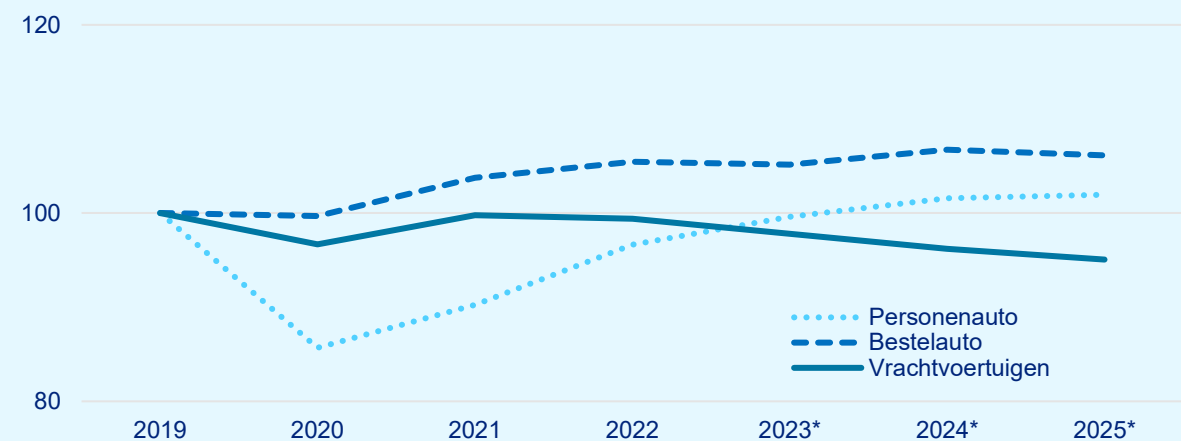

Vervoerskilometers stabiliseren boven pré-covidniveau

De schade in de branche Motor wordt mede beïnvloed door het aantal vervoerskilometers. Onderstaande figuur laat de ontwikkeling zien van het aantal gereden kilometers op doordeweekse dagen in de periode 2019 tot en met 2025, uitgesplitst naar personenauto's, bestelauto's en vrachtverkeer.⁷

Tijdens de coronapandemie daalde het aantal verkeerskilometers voor personenauto's sterk. Sindsdien volgde de afgelopen jaren een periode van herstel. Vanaf 2024 ligt het aantal gereden kilometers licht boven het niveau van vóór Covid en lijkt de groei te stabiliseren. Het aantal gereden kilometers voor bestelauto's blijft geleidelijk toenemen, mede door groei van pakketbezorging. Daarentegen is voor (zware) vrachtvoertuigen een daling zichtbaar sinds 2019.

Figuur 17 Ontwikkeling verkeerskilometers door Nederlandse voertuigen naar voertuigtype, (index 2019 = 100; bron: CBS)

⁷ Het CBS publiceert geen geactualiseerde cijfers meer over verkeersintensiteit. Daarom wordt gebruikgemaakt van verkeerskilometers als alternatieve indicator voor de ontwikkeling van de verkeersmobiliteit en de blootstelling aan verkeersrisico's.

Naast materiële schade vormt het aantal verkeersslachtoffers een belangrijke factor in de schadeontwikkeling van de branche Motor. In 2025 kwamen 759 personen om in het verkeer. Dit is een toename van 12 procent in vergelijking met het voorgaande jaar. Met name het aantal fietsers dat om het leven komt in het verkeer is de laatste jaren sterk gestegen. Van alle fietsdoden tussen 2021 en 2025 kwam gemiddeld 42 procent om het leven door een aanrijding met een personen- of bestelauto (bron: CBS). Daarnaast is volgens het SWOV in de afgelopen jaren ook een toename te zien in het aantal ernstig en matig verkeersgewonden.

De schadeontwikkeling wordt bovendien mede beïnvloed door diefstal van voertuigen. Sinds 2021 laat het totaal aantal jaarlijkse aantal diefstallen opnieuw een stijgende trend zien, na een daling in de jaren daarvoor (bron: VbV). Dit geldt voor personenvoertuigen en bedrijfsauto's, maar niet voor de gemotoriseerde tweewielers. De schadelast stijgt daarbij sterk voor alle typen voertuigen. Personenvoertuigen en lichte bedrijfsauto's hebben een terugvindpercentage van ongeveer 55 procent in 2025, bij motorfietsen is dit 29 procent. Deze percentages hebben alleen betrekking op de eerste drie kwartalen van 2025 en zullen daarom nog oplopen.⁸

Tabel 3 Diefstallen van voertuigen (bron: VbV)

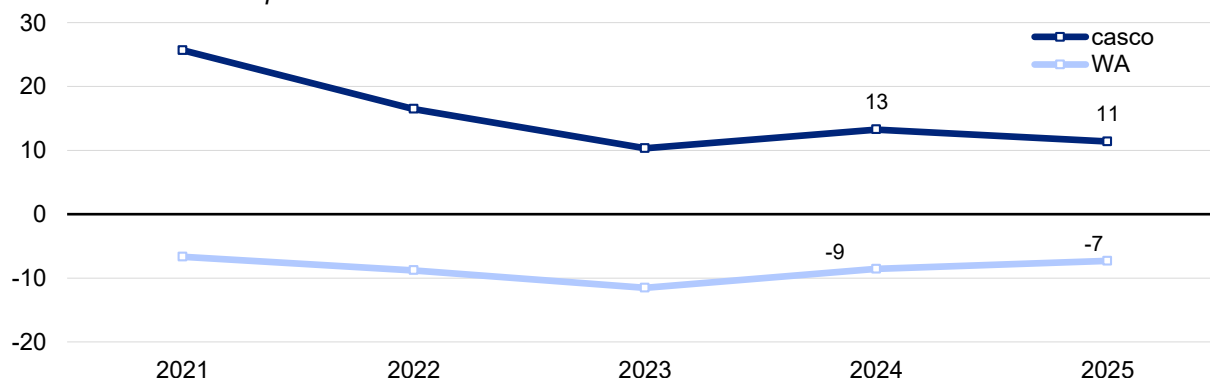
Categorie	2022	2023	2024	2025	Mutatie '24/'25 %
Personenauto's	6.675	6.565	6.706	7.497	12
Bedrijfsvoertuigen	1.552	1.655	1.931	2.055	6
Motorrijwielen	1.740	1.950	2.008	1.871	-7
Brom-/snorfietsen	13.321	10.671	10.365	10.065	-3
Land-/bosbouwtrekkers	132	152	137	153	12
Totaal	23.420	20.993	21.147	21.641	2

*: mutatie in procentpunten

Dankzij groeiende premie-inkomsten en dalende kosten stijgt het resultaat voor WA (wettelijke aansprakelijkheid). Daar tegenover staat dat schadelast licht toeneemt ten opzichte van 2024. Bij WA is letselschade een belangrijke kostencomponent, en het aantal ernstig gewonden in het verkeer groeit. Inflatie in loon- en herstelkosten speelt een belangrijke rol bij materiële schade, terwijl bij letselschade factoren zoals hogere lonen, zwaardere voertuigen die ernstigere verwondingen veroorzaken, en de vergrijzing van de verkeersdeelnemers bijdragen aan de oplopende schadelast.

Ook bij Casco (schade aan voertuig) is een toename van de schadelast zichtbaar, vooral veroorzaakt door een grotere toevoeging aan de schadevoorziening. Hier spelen stijgende loon- en schadeherstelkosten een rol. De technologische complexiteit van moderne voertuigen maakt reparaties duurder. Bovendien veroorzaken zwaardere voertuigen zoals steeds populairder wordende (elektrische) SUV's meer schade bij een ongeval.

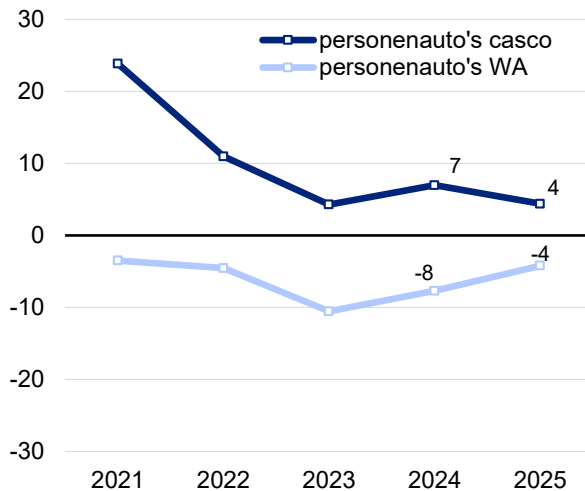
Figuur 18 Resultaat na rente vóór herverzekering Motor casco en Motor WA in procenten van de verdiende premie

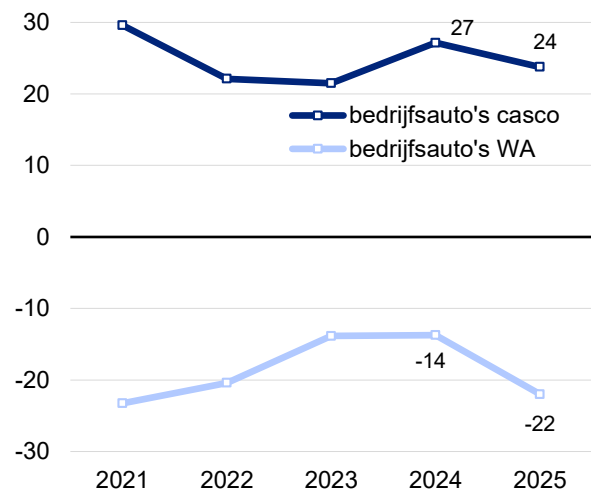
⁸ Het Landelijk Intelligence- en expertisecentrum Voertuigcriminaliteit (LIV) is per 1 juni 2024 opgeheven. De publicatie van data over voertuigdiefstal vindt sindsdien plaats door Stichting Verzekeringsbureau Voertuigcriminaliteit (VbV). Als gevolg daarvan kunnen historische cijfers afwijken van eerder gerapporteerde aantallen.

Uit verdere uitsplitsing naar personen- en bedrijfsauto's blijkt dat bij beide productgroepen het resultaat voor casco daalt. Daarentegen tonen personenauto's een stijgend resultaat voor WA dankzij de sterk gestegen premies. Bedrijfsauto's laten juist een sterke daling laten zien bij WA, wegens stijgende schadekosten bij slechts zeer beperkte premiegroei.

Figuur 19 Resultaat na rente vóór herverzekering in procenten van de verdiende premie, Motor

Figuur 20 Resultaat na rente vóór herverzekering in procenten van de verdiende premie, Motor

3.4 Brand

Het premievolume van brandverzekeringen stijgt in 2025 ten opzichte van het jaar ervoor met 5 procent en komt daarmee uit op 6,5 miljard euro. De totale schaderatio in procenten van de premie daalt door een afname van de betaalde schade. Het resultaat vóór rente en herverzekering stijgt uiteindelijk. Zowel binnen de particuliere als zakelijke verzekeringen is een stijging van het resultaat zichtbaar. Gunstige weersomstandigheden waaronder het incidenteel uitblijven van grote stormen liggen ten grondslag aan de stijging van het resultaat.

Klimaatschade

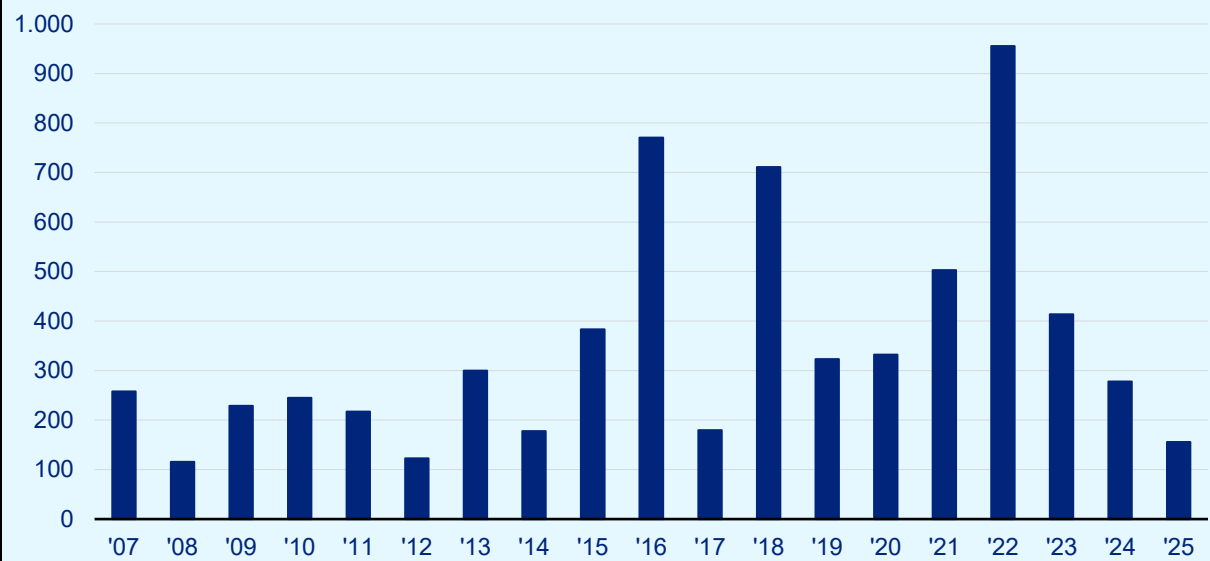
Het jaar 2025 kende minder nieuwe weerextremen. In 2023 en 2024 gaf het KNMI negen keer code oranje af, maar in 2024 geen code rood meer. In 2025 is vijf keer code oranje afgegeven in verband met gladheid, onweer, windstoten, maar ook hitte. Verder waren er vijf stormen dusdanig sterk dat deze een officiële naam kregen (Éowyn, Floris, Amy, Benjamin en Bram).

De schadelast over 2025 valt zo'n 40 procent lager uit dan vorig jaar. Met uitzondering van hagel was in 2025 voor alle oorzaken een daling waarneembaar ten opzichte van het jaar ervoor. Net als de drie voorgaande jaren had de oorzaak storm het grootste aandeel in de schadelast.

Een lagere klimaatschadelast leidt niet per definitie tot een directe premie-aanpassing. Zie hiervoor ook de box 'Inflatie' in hoofdstuk 2. Verzekeringen bieden namelijk voor meer dekking dan alleen klimaatschade en premies worden doorgaans vastgesteld op basis van een langere termijn om schommelingen op te kunnen vangen. Verder maken verzekeraars ieder hun eigen afwegingen in premies en voorwaarden.

In 2025 deden zich minder extreme weergebeurtenissen voor, maar rekening houden met extreem weer blijft noodzakelijk. Zo [verwacht](#) KNMI dat er altijd kans is op extreme buien vergezeld van nog grotere hagelstenen. Verzekeraars blijven klanten daarom helpen met preventietips om schade te voorkomen.

Figuur 21 Weerschade (Brand en Motor) in miljoenen euro's, incl. zakelijke schade voor grootste weergebeurtenissen

Bron: [Verbond van Verzekeraars](#)

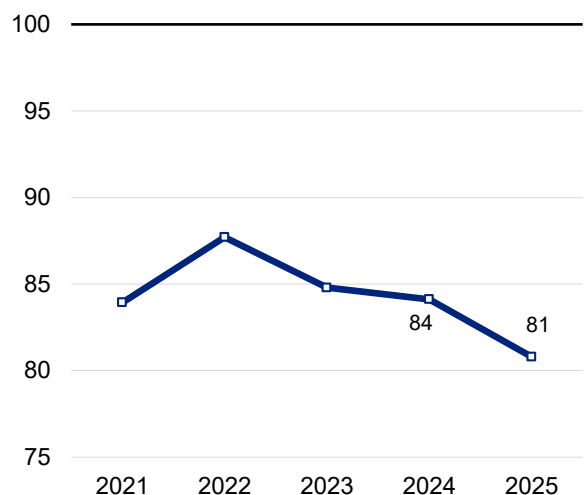
Los van de invloed van weersomstandigheden op het resultaat wordt de schadelast beïnvloed door inflatie in de vorm van hogere kosten van arbeid, energie en materialen. Ook de waardevermindering van panden door investeringen en het gebruik van zonnepanelen dragen daaraan bij. Daarnaast wordt schade vaak hersteld met duurzame materialen van een hogere kwaliteit. Duurzaam betekent overigens niet dat herstel duurder wordt, zeker niet op de lange termijn.

De herverzekeringsmarge in 2025 verslechtert ten opzichte van het jaar ervoor met 1 procentpunt.

Figuur 22 Resultaat na rente in procenten van de verdiende premie, Brand

Figuur 23 Netto combined ratio, Brand

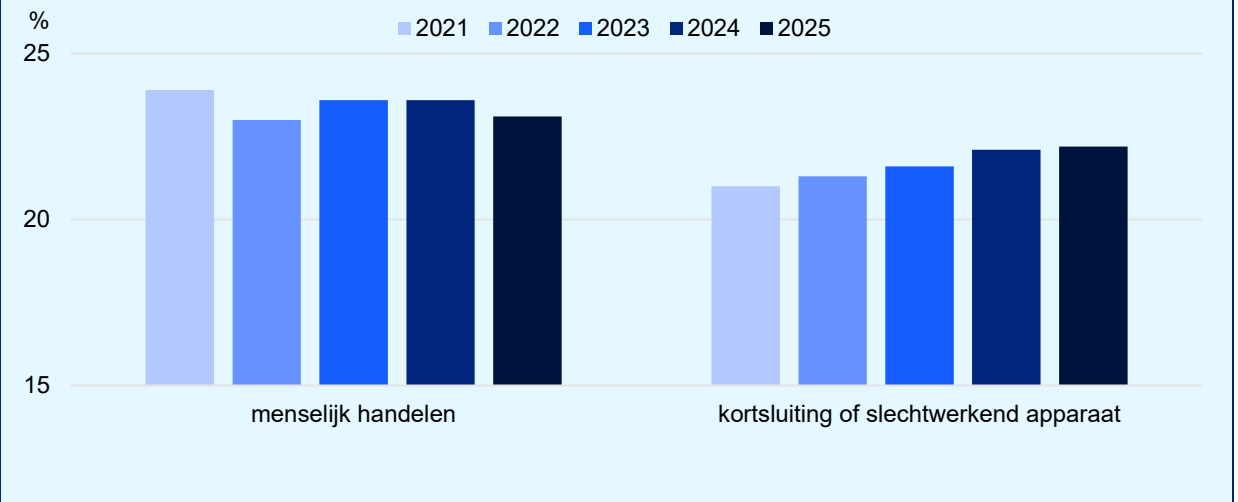
De schadelast van brandverzekeringen wordt deels beïnvloed door het aantal inbraken in woningen en bedrijven. Volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) daalt het aantal diefstallen/woninginbraken in 2025 met 4 procent tot 22 duizend. Het aantal diefstallen/inbraken bij bedrijven en winkels daalt eveneens, namelijk met 2 procent tot 9 duizend.

Om de risico's beheersbaar te houden, zetten verzekeraars nog altijd in op preventie. Daarbij kan worden gedacht aan adviezen voor hang- en sluitwerk (ter voorkoming van inbraken/diefstallen), maar ook aan keuringen van elektrische installaties (ter voorkoming van brand) en de veiligheid van accu's en batterijen (tevens ter voorkoming van brand). Uiteraard kan niet alles worden voorkomen, zoals blijkt uit de volgende top twee.

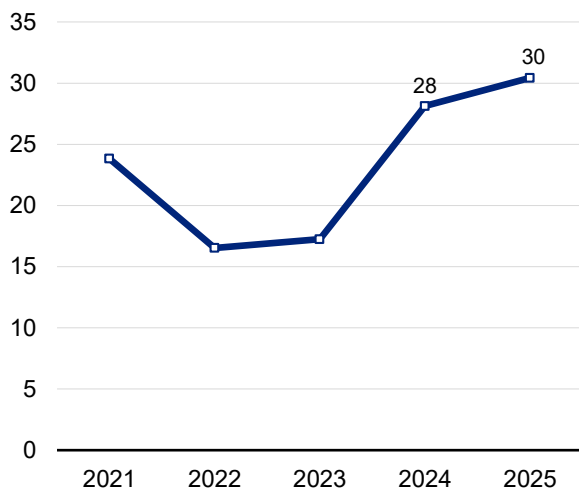
Aandeel kortsluiting of slechtwerkend apparaat in vermoedelijke oorzaken van brand neemt toe

De top 2 van vermoedelijke oorzaken van brand is de afgelopen vijf jaren steeds hetzelfde gebleven volgens tellingen van [Stichting Salvage](#). Op de eerste plaats staat het menselijk handelen, dat telkens bijna een kwart van het totaal inneemt, gevolgd door kortsluiting of een slechtwerkend apparaat (gemiddeld 21 procent).

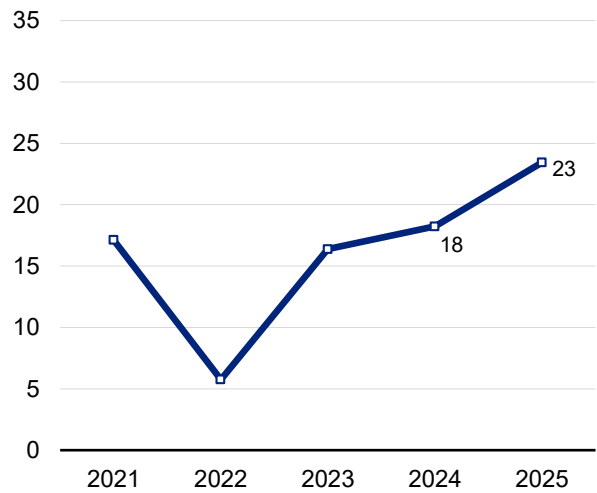
Figuur 24 Ontwikkeling aandeel van vermoedelijke oorzaak brandschaden per jaar (St. Salvage)

Figuur 25 Resultaat na rente vóór herverzekering in procenten van de verdiende premie, Brand Bedrijven

Figuur 26 Resultaat na rente vóór herverzekering in procenten van de verdiende premie, inboedel en opstal

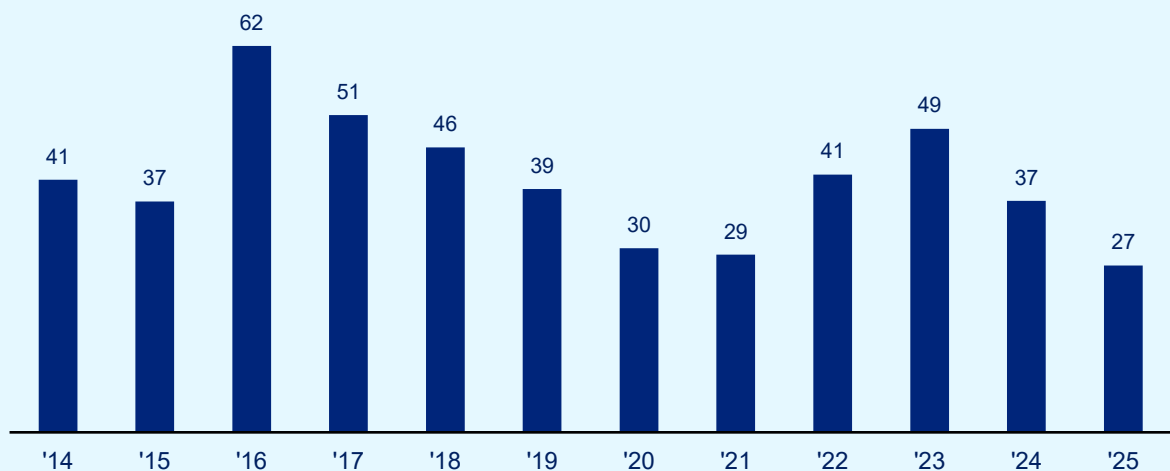

Stalbranden

Het deel van brandverzekeringen dat nogal eens in het nieuws komt, is een stalbrand. Dit gaat vaak gepaard met het verlies van dieren, waarvan het aantal afhankelijk is van de omvang van de stal, maar nog meer van de gehouden diersoort. De oorzaak van een stalbrand is van diverse aard en is tot nu toe vaak lastig te achterhalen. Daarom hebben verzekeraars en organisaties zoals de brandweer en stichting Salvage [de handen ineengeslagen](#) met als doel het aantal branden terug te dringen.

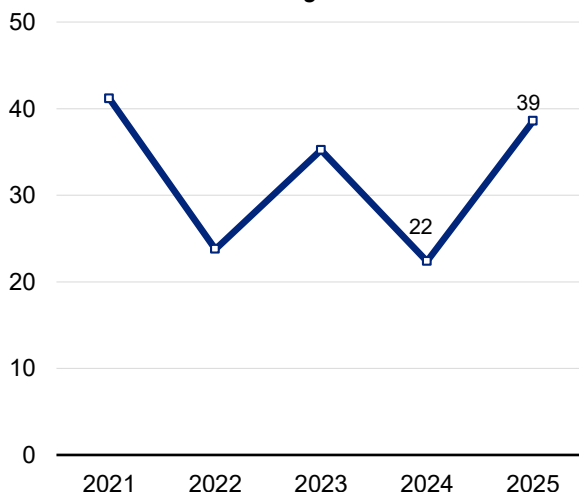
Omdat informatie over stalbranden niet altijd beschikbaar is en ook verspreid aanwezig kan zijn, heeft het Data Analytics Centre van het Verbond van Verzekeraars de [Risicomonitor Stalbranden](#) ontwikkeld. Daarin zijn cijfers opgenomen over het aantal branden, oorzaak, diersoort, e.d. Zo blijkt dat er 41 stalbranden zijn geweest in 2025, waarvan 11 met dierlijke slachtoffers. Ter illustratie een grafiek die per jaar het aandeel met dierlijke slachtoffers weergeeft.

Figuur 27 Aandeel van stalbranden met dierlijke slachtoffers 2014-2025 in procenten

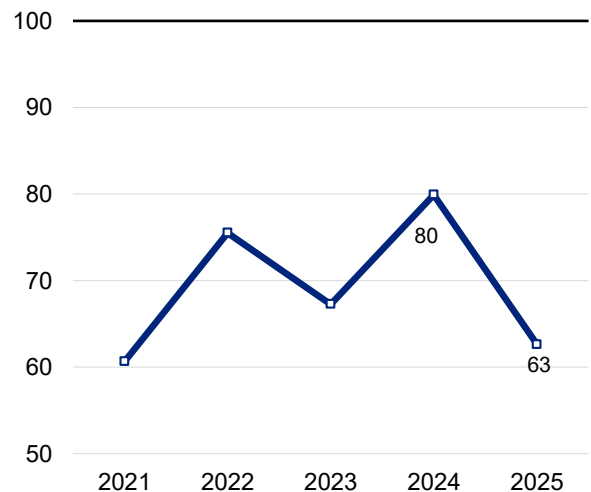

De productgroep Technische verzekeringen is een onderdeel van de branche Brand. Hier gaat in 2025 meer dan 400 miljoen euro van het premievolume in om. Dit zijn grotendeels verzekeringen voor Elektronica, Machinebreuk en Construction All Risk (CAR, bouwprojecten). De ontwikkelingen binnen de bouwsector hebben veel invloed op het premievolume van Technische verzekeringen vanwege de productgroep CAR die een groot aandeel in het totaal inneemt. Het resultaat van 2025 stijgt na een daling in 2024 weer ten opzichte van het jaar ervoor.

Figuur 28 Resultaat na rente vóór herverzekering in procenten van de verdiende premie, Technische verzekeringen

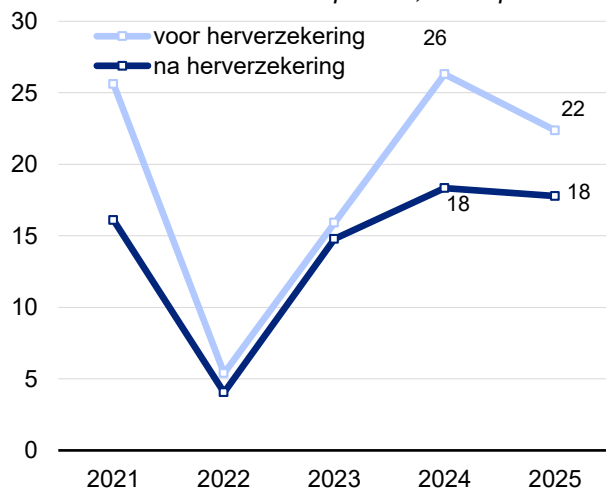
Figuur 29 Bruto combined ratio, Technische verzekeringen

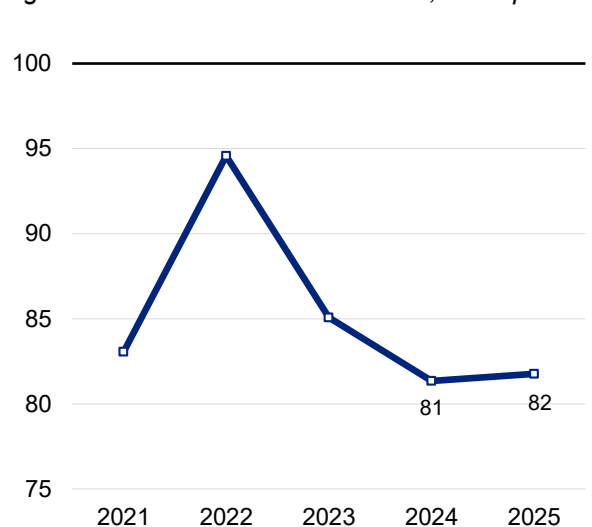
3.5 Transport

Het premievolume van de branche Transport liet in de afgelopen jaren vaak groei zien. In 2022 sloeg de groei om in een daling van 3 procent. In 2023 was er een groei van 8 procent. In 2024 was de groei 1,6 procent en in 2025 is deze 2,7 procent. Ruim 91 procent van de premie bestaat uit zakelijke verzekeringen. Het overige deel betreft verzekeringen voor pleziervaartuigen. Het premievolume binnen het zakelijke segment stijgt maar in het particuliere segment blijft het ongeveer hetzelfde. Er vonden in 2025 wat betreft binnenvaart als wegvervoer iets meer vervoerbewegingen plaats dan in 2024. Voor luchtvaart en spoorvervoer waren er in 2025 wat minder vervoersbewegingen dan in 2024 (bron: CBS). 2025 laat wel een grote daling zien van het aantal nieuw verkochte bedrijfsauto's (bron: CBS). De brandstofprijzen zijn in 2025 bijna hetzelfde als in 2024 (bron: CBS). In de internationale handel zijn er in 2025 positieve signalen over een voorzichtig herstel, maar de wereldeconomie blijft onzeker (bron: BNR.nl). De geleden schade stijgt ten opzichte van het voorgaande jaar. Het resultaat voor herverzekering daalt in 2025.

Figuur 30 Resultaat na rente in procenten van de verdiende premie, Transport

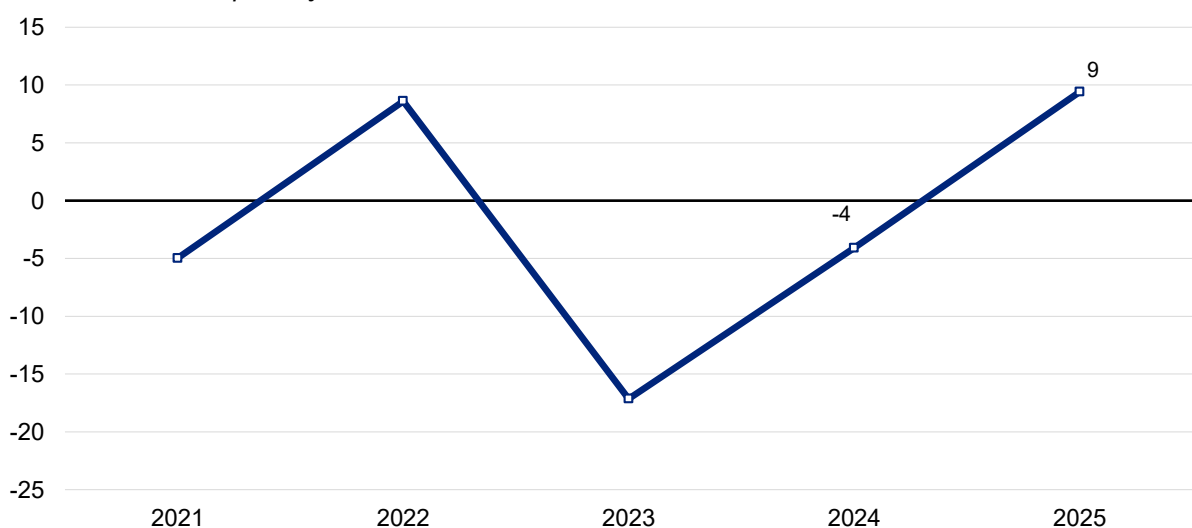
Figuur 31 Netto combined ratio, Transport

3.6 Aansprakelijkheid

De omzet in de markt voor aansprakelijkheidsverzekeringen stijgt in 2025 met 4 procent naar 1,8 miljard euro, waarvan circa driekwart de zakelijke markt betreft. In 2025 is het resultaat, na twee jaar met een negatief resultaat, weer positief. Deze ontwikkeling komt vooral doordat de schadelast in 2025 is gedaald.

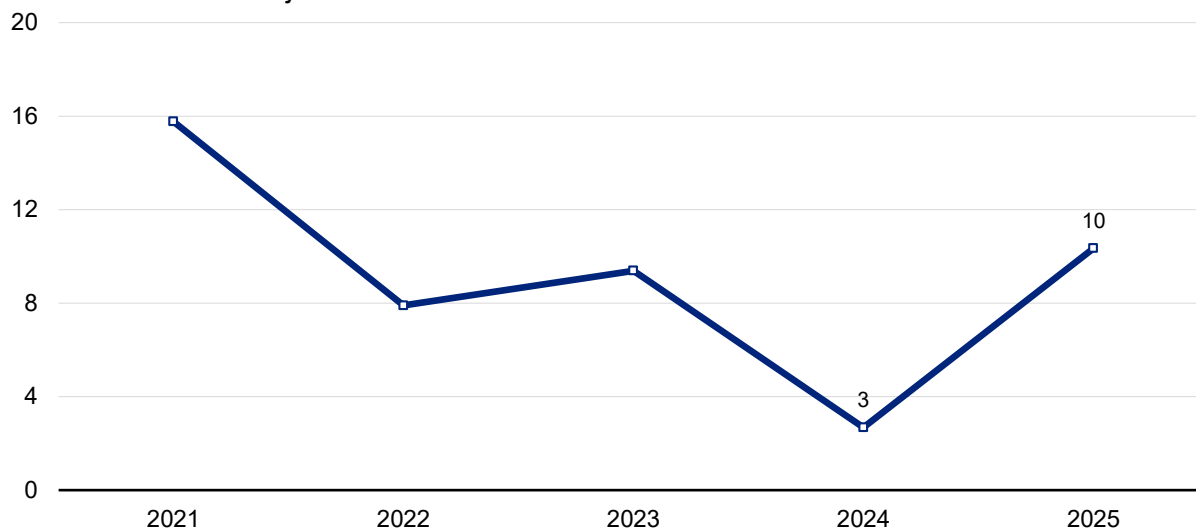
Figuur 32 Resultaat na rente vóór herverzekering in procenten van de verdiende premie, Aansprakelijkheid totaal

3.7 Rechtsbijstand

Het premievolume van Rechtsbijstand stijgt in 2025 met 7 procent. Na een daling in 2024 is het resultaat in 2025 weer terug op het niveau van 2023. Dit komt voornamelijk door de gestegen omzet.

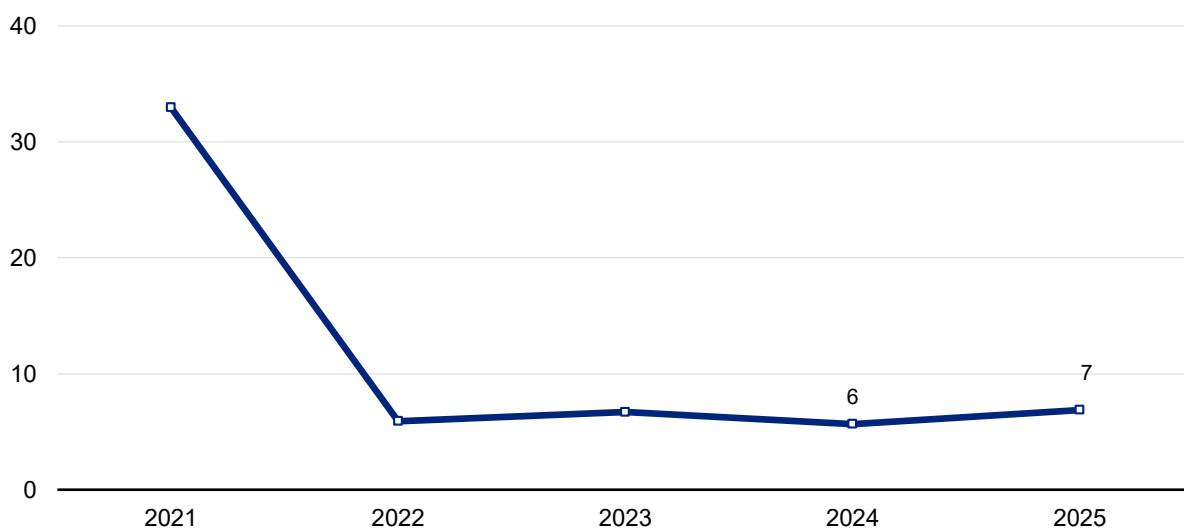
Figuur 33 Resultaat na rente vóór herverzekering in procenten van de verdiende premie, Rechtsbijstand

3.8 Reis

De productgroep Reis bestaat uit doorlopende en aflopende reisverzekeringen, annuleringsverzekeringen en hulpverzekeringen. Het premievolume stijgt in 2025 met 5 procent. Het resultaat is net als afgelopen drie jaren weer uitgekomen rond 7 procent van de verdiende premie.

Figuur 34 Resultaat na rente vóór herverzekering in procenten van de verdiende premie, Reis.

4 Inkomensverzekeringen

- Premievolume stijgt
- Resultaat daalt door een toename van de schadelast

4.1 Algemeen

Het resultaat vóór rente van inkomensverzekeringen (verzekeringen tegen inkomensderving en loondoorbetalingsverplichting bij arbeidsongeschiktheid veroorzaakt door ziekte of ongeval) daalt in 2025 door de gestegen schadelast. De kosten nemen licht af.

Tabel 4 Bruto premievolume en ontwikkeling inkomensverzekeringen

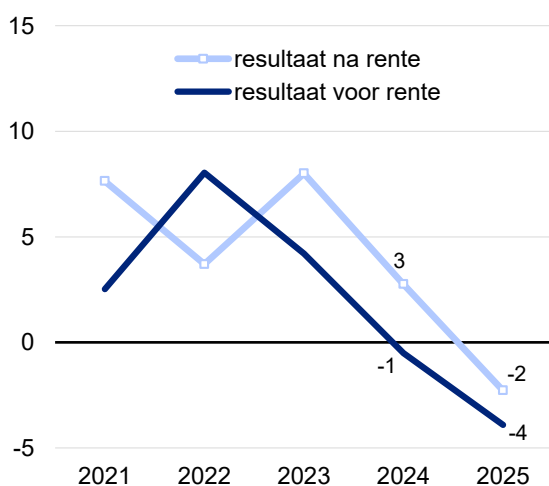
2021	2022	2023	2024	2025	Mutatie
€ mrd	€ mrd	€ mrd	€ mrd	€ mrd	%
4,3	4,6	4,7	5,0	5,2	+4

4.2 Inkomen

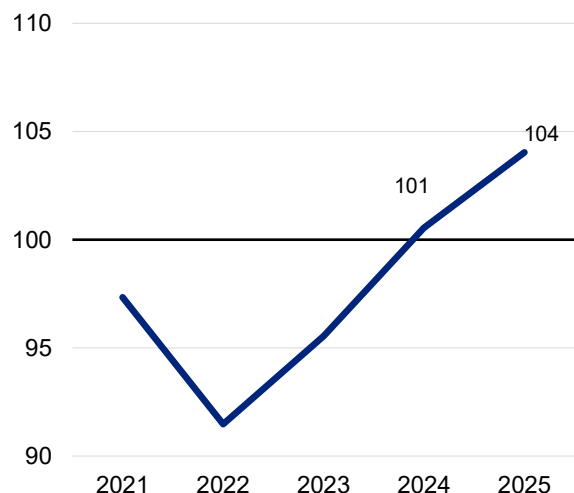
Verzekeraars regelen jaarlijks de vergoedingen van inkomensderving bij ziekte en arbeidsongeschiktheid voor honderdduizenden werknemers en zelfstandigen. Zij bieden verzekeringen aan op het gebied van arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen, loondoorbetaling bij ziekte door werkgevers, WIA, bovenwettelijke aanvullingen op de WIA (hiaat en excedent) en ongevallen. Daarnaast zetten verzekeraars via preventie en re-integratie in op het voorkomen van uitval en een spoedige en duurzame werkherleving van zieke verzekerden of werknemers.

In 2025 bedraagt het totale premievolume van inkomensverzekeringen 5,2 miljard euro. Dat betekent een stijging van 4 procent ten opzichte van 2024. Deze groei is voornamelijk toe te schrijven aan de toename van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. Door de hogere schadelast daalt het resultaat zowel vóór als na herverzekering. De kosten dalen. De beleggingsresultaten dalen ook, maar zijn positief.

Figuur 35 Resultaat na herverzekering in procenten van de verdiende premie, Inkomen

Figuur 36 Netto combined ratio, Inkomen

Ontwikkelingen in de WIA in 2025

Aantal toegekende WIA-uitkeringen neemt toe

In 2025 is het aantal nieuwe WIA-uitkeringen met 3 procent gestegen ten opzichte van 2024. De groei van de instroom was daarmee duidelijk lager dan in het voorgaande jaar. Wanneer rekening wordt gehouden met administratieve effecten door voorschotuitkeringen, is er zelfs sprake van een lichte daling van de instroom.

De instroomontwikkeling hangt samen met het aantal aanvragen en met de uitvoering van sociaal-medische beoordelingen. Het aantal WIA-aanvragen nam in 2025 toe, maar minder sterk dan in 2024. Achterstanden bij beoordelingen leiden tot meer voorschotuitkeringen, wat de instroom administratief gezien verhoogd.

De 60-plusmaatregel was in 2025 van kracht in de periode september tot en met december. In 2024 was dit het hele jaar het geval. Vermoedelijk heeft het tijdelijk vervallen van de 60-plusmaatregel in de maanden januari 2025 tot september een verlagend effect gehad op het aantal aanvragen en toekenningen in 2025 (bron: [UWV](#)).

Voor 2026 verwacht UWV dat zowel het aantal aanvragen als de instroom weer duidelijk zal stijgen door meer WIA-aanvragen de 60-plusmaatregel die het hele jaar zal gelden en het verstrekken van meer voorschotten.

Toename instroom door psychische aandoeningen

De instroom van mensen met psychische aandoeningen neemt al drie jaar achter elkaar toe. Hieraan liggen verschillende factoren ten grondslag. De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt zorgt voor een hoge werkdruk. Onderzoek laat zien dat zulke omstandigheden samenhangen met meer ziekteverzuim. Ook bredere maatschappelijke trends spelen vermoedelijk mee, zoals het intensieve gebruik van sociale media en het vaker thuiswerken, waardoor de grens tussen werk en privé minder scherp wordt (bron: [UWV](#)).

Effect van beleidsmaatregelen

De toenemende instroom in de WIA, in combinatie met aanhoudende uitvoerings- en capaciteitsknelpunten bij UWV, leidt ertoe dat naast de verlenging van de 60-plusmaatregel en de voorschotregeling aanvullende noodmaatregelen zijn getroffen om de achterstanden bij WIA-claimbeoordelingen terug te dringen. De meest ingrijpende maatregel is dat in 2026 herbeoordelingen in beginsel alleen nog plaatsvinden in schrijnende situaties.

Het gevolg hiervan is dat uitkeringsgerechtigden gedurende langere tijd een uitkering krijgen die niet meer aansluit bij hun actuele arbeidsongeschiktheidssituatie. Dit kan zowel leiden tot een te hoge als een te lage uitkering. Werkgevers en verzekeraars dragen in veel gevallen de financiële consequenties hiervan, zeker in situaties waarbij doorstroom van de WGA naar de IVA uitblijft.

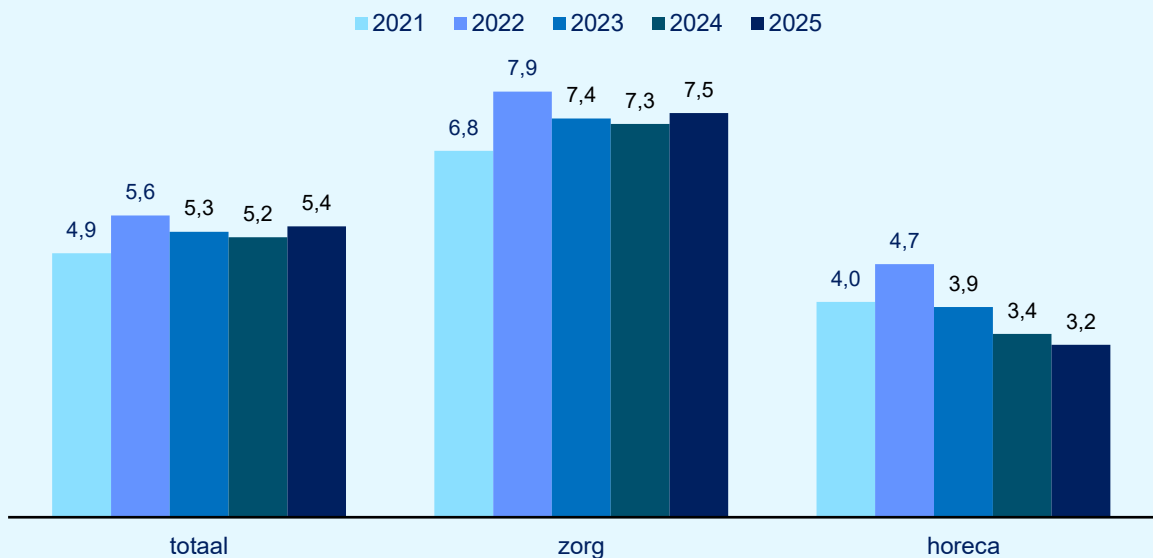
De langdurige onzekerheid over de duur en omvang van deze maatregelen vergroot daarnaast de complexiteit van premiestelling en risicobeheersing voor verzekeraars. Het ontbreken van tijdige en voorspelbare herbeoordelingen bemoeilijkt een adequate inschatting van de toekomstige schadelast en zet daarmee druk op de voorspelbaarheid van arbeidsongeschiktheidsverzekeringen voor werkgevers.

Het ziekteverzuim heeft vanzelfsprekend invloed op het resultaat van inkomensverzekeringen. De ontwikkelingen zijn in de volgende box duidelijk zichtbaar

Lichte stijging ziekteverzuim

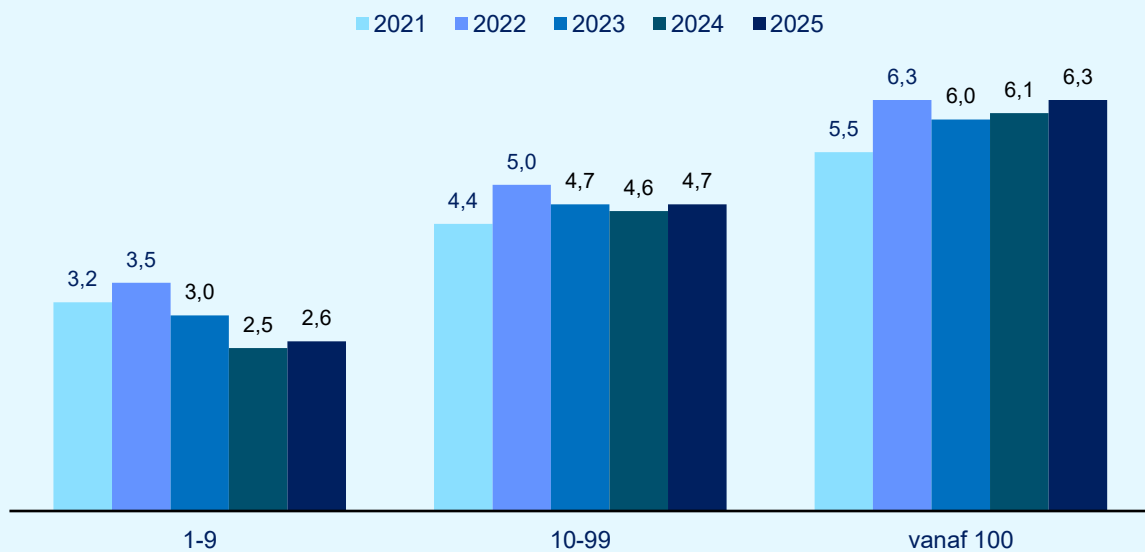
Na een kleine daling in 2024 stijgt het ziekteverzuim in 2025 weer naar 5,4 procent. Met 7,5 procent blijft het ziekteverzuim het hoogst in de sector gezondheids- en verzorgingszorg. Positieve uitzondering is de horeca, waarin voor het derde jaar een daling is te zien. Deze sector kent nu het laagste ziekteverzuim van alle bedrijfssectoren.

Figuur 37 Ziekteverzuim in enkele bedrijfssectoren, % (bron: CBS)

Het ziekteverzuim naar bedrijfsgrootte laat een overall stijging zien in 2025. Zowel bij klein, middel als groot stijgt het ziekteverzuimpercentage licht.

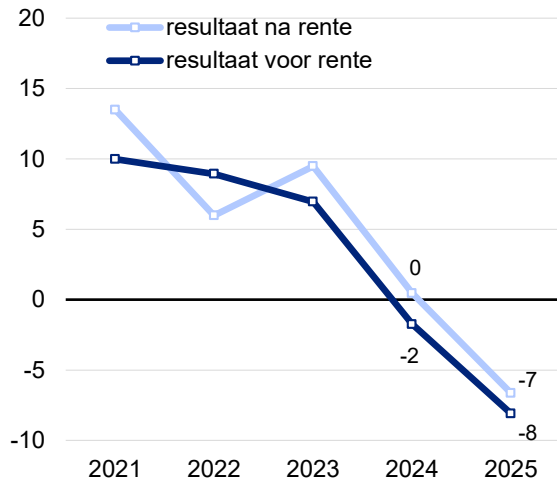
Figuur 38 Ziekteverzuim per aantal werkzame personen, % dagen (bron: CBS)

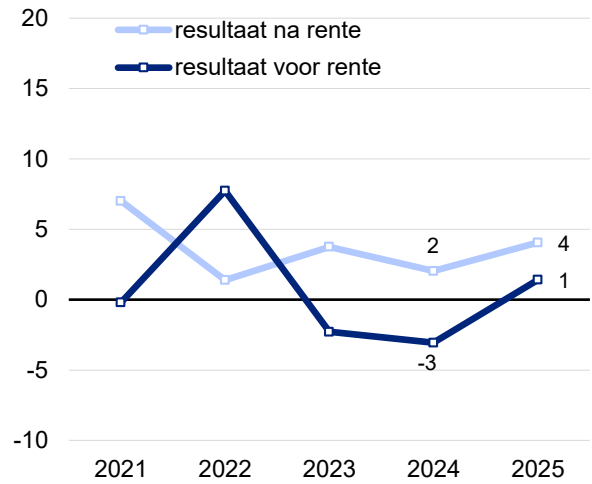
Hoewel in 2024 het ziekteverzuim licht afnam, zagen arbodiensten een zorgwekkende ontwikkeling: Verzuim als gevolg van stress neemt verder toe. Stressgerelateerde klachten zijn inmiddels goed voor een kwart van alle verzuimdagen. Daarnaast worden de herstelperiodes steeds langer. Dat beeld lijkt dus ook zichtbaar in de cijfers over 2025.

De collectieve verzekeringen laten in 2025 een duidelijke daling zien in het resultaat zowel vóór als na rente. Over de afgelopen vijf jaren vertonen resultaten van de collectieve verzekeringen over het algemeen een dalend verloop. Het resultaat bij de individuele verzekeringen is daarentegen zowel vóór als na rente positief. Daarmee is het resultaat ook verbeterd ten opzichte van 2024.

Figuur 39 Resultaat voor herverzekering in procenten van de verdiende premie, *Inkomen Collectief*

Figuur 40 Resultaat voor herverzekering in procenten van de verdiende premie, *Inkomen Individueel*

5 Levensverzekeringen

- Premievolume gestegen
- Resultaat gedaald, maar nog altijd positief
- Solvabiliteit zeer solide

5.1 Algemeen

Levensverzekeraars verzorgen onder andere de collectieve en individuele pensioenvoorzieningen, overlijdensrisico- en uitvaartverzekeringen van miljoenen klanten. Zij keren jaarlijks gemiddeld bijna 20 miljard euro uit. Het premievolume bij individuele verzekeringen liet jarenlang een dalende lijn zien, vooral door het aflopen van oude polissen. De laatste jaren groeit de totale markt echter door een combinatie van een stabiele individuele portefeuille en groei bij collectieve pensioenen (tweede pijler). Doordat productie in PPI en bancaire oudedagsvoorzieningen niet in de rapportage is opgenomen, vormen de cijfers een onvolledig beeld van de feitelijke omzet van verzekeraars in oudedagsvoorzieningen. In 2025 stijgt het premie-inkomen, terwijl de netto resultaatcijfers dalen tot nog altijd positieve waarden. De solvabiliteit kent een ruime stijging tot boven de 200 wat zeer solide is. In 2023 is de Wet toekomst pensioenen (Wtp) van kracht geworden. Deze moet voor 2028 volledig zijn doorgevoerd door de pensioenuitvoerders, waaronder verzekeraars en PPI's.

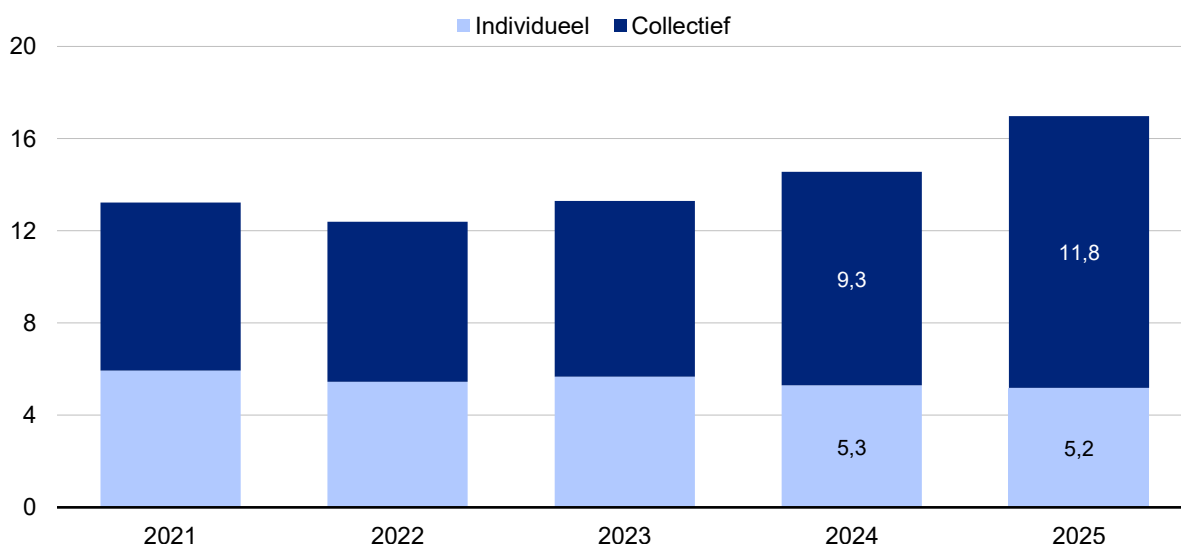
Het totale premie-inkomen is in 2025 met 17 procent toegenomen tot 17 miljard euro. Dit is exclusief de met 11 procent gestegen premiebijdragen ad 4,1 miljard euro van PPI's. Vanwege verschillende grondslagen kunnen de bedragen van verzekeraars en PPI's niet 1 op 1 worden samengevoegd.

Het resultaat van levensverzekeraars waarover is gerapporteerd tot en met het jaar 2022 is niet meer vergelijkbaar door de inwerkingtreding van verslaggeving op basis van IFRS17 voor beursgenoteerde verzekeraars (zie ook paragraaf 1.4). Wel kan de ontwikkeling van zowel het premie-inkomen als het netto resultaat per rapportagecluster worden genoemd. Het premie-inkomen van de IFRS17-verzekeraars laat een toename zien van enkele procenten. Bij de overige verzekeraars is sprake van een zeer forse stijging die zich nagenoeg volledig voordoet bij eenmalige premies in de collectieve tekening (werknemerspensioen). Dit is het gevolg van overnames van pensioenregelingen (buy-outs).

Met betrekking tot het totale netto resultaat is zowel bij de IFRS17-verzekeraars als bij de overige verzekeraars een daling zichtbaar, maar blijft het in beide groepen positief.

De technische voorzieningen (op marktwaarde) bedragen meer dan 300 miljard euro. Daaruit kunnen toekomstige en soms (langdurige) uitkeringen worden gedaan voor bijvoorbeeld pensioen, hypotheekaflossing en financiële gevolgen van overlijden. De solvabiliteit is fors toegenomen.

Figuur 41 Premievolume Leven, € mrd.

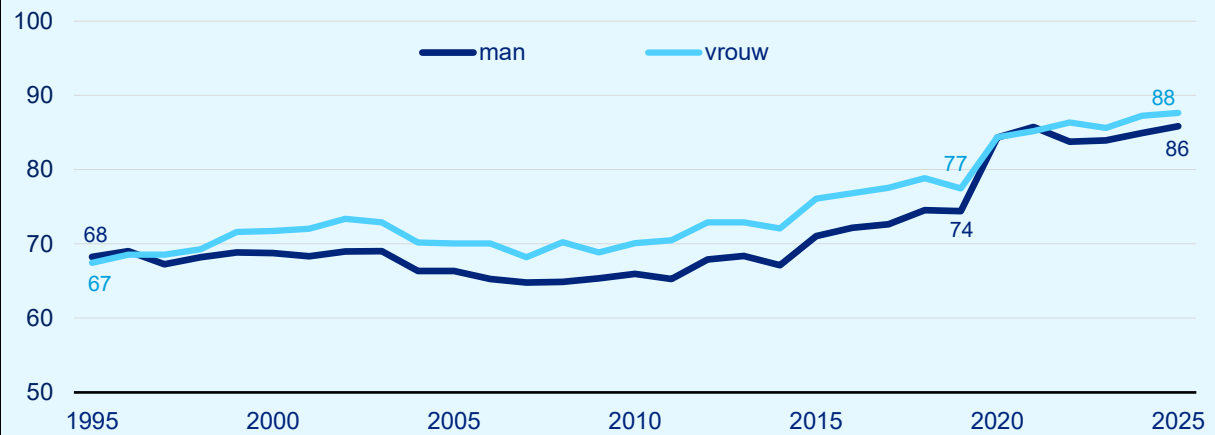
In de volgende box staat hoe sterfte en levensverwachting zich hebben ontwikkeld.

Sterfte en levensverwachting

Het CBS registreert voor Nederland al jaren het aantal overleden personen.

In 2025 zijn ruim 173.000 mensen overleden (bron: CBS). Dit is bijna een procent meer dan in het jaar ervoor. Door de groei en vergrijzing van de bevolking neemt het aantal overledenen per jaar toe. In 2020, aan het begin van de coronapandemie, overleden meer mensen dan in de jaren daarvoor. Na twee redelijk stabiele jaren na de pandemie stijgt het aantal overledenen sinds 2024 weer.

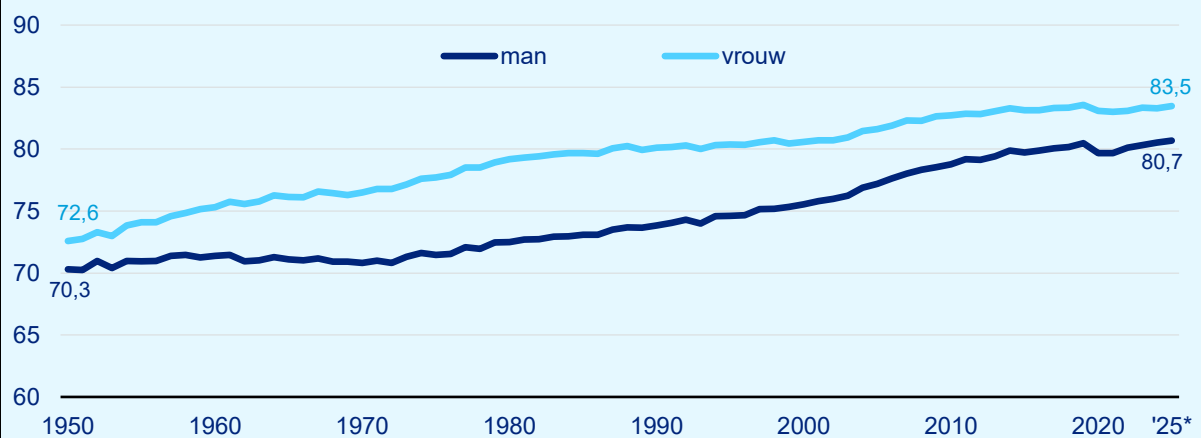
Figuur 42 Aantal overledenen (dzd.) in Nederland, jaren (bron: CBS)

Waar de oversterfte ('meer overlijdens dan verwacht') sinds twee jaar niet meer wordt gepubliceerd, doet CBS dit nog wel voor de levensverwachting bij geboorte. In onderstaande figuur is duidelijk te zien dat deze al decennialang toeneemt. Ook zichtbaar is de knik in 2020, die door het eerste jaar van de coronapandemie wordt veroorzaakt. In 2021 was de levensverwachting nagenoeg gelijk aan 2020, maar in 2022 en 2023 nam deze weer toe tot het niveau van de jaren vóór corona. In 2025 stijgt de levensverwachting van zowel man als vrouw weer verder.

De geschiedenis leert dat na eerdere perioden met hoge sterfte, zoals de Spaanse griep, de levensverwachting zich weer snel herstelt naar het oude niveau. Mensen sterven eerder, waarna er kans op ondersterfte zal optreden. Of dat na de coronapandemie ook het geval is en wat het effect daarvan is op de levensverwachting, zal de toekomst moeten uitwijzen.

Figuur 43 Levensverwachting in Nederland, jaren (bron: CBS)

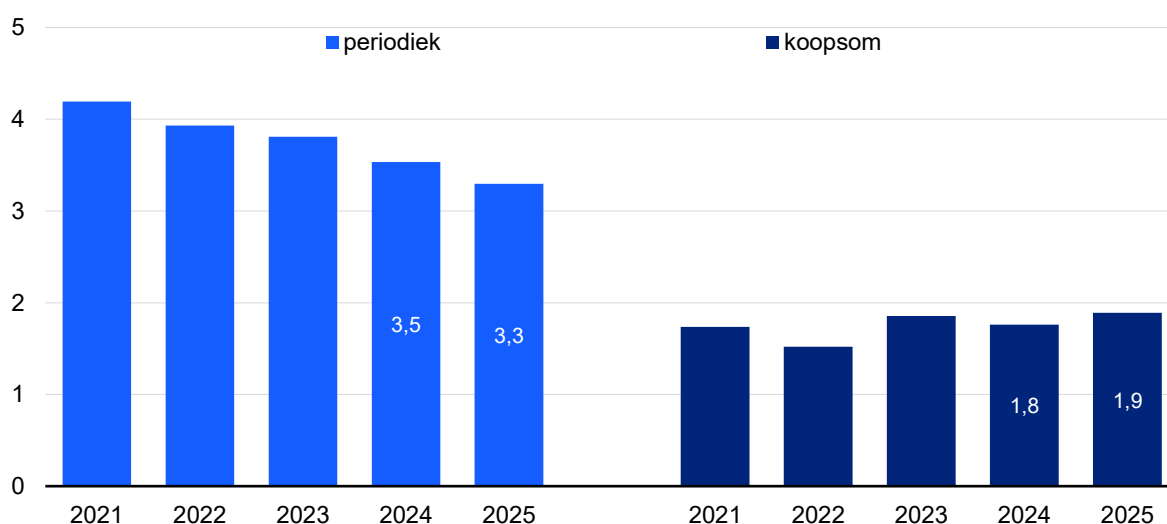
Verzekeraars houden in hun financiële reserves rekening met de verwachte sterfte. Als mensen eerder overlijden, keren verzekeraars meer uit aan verzekerde overlijdensrisico's. Tegelijkertijd dalen juist de betalingen aan levenslange uitkeringen zoals pensioen. Voor nieuwe producten worden de prijzen aangepast aan de geactualiseerde verwachtingen.

5.2 Individueel

Deze markt betreft levensverzekeringen voor individuele personen, zoals particulieren of een zelfstandige die zich verzekeren van een (langlopende) pensioenuitkering tot het moment van overlijden of van een periodieke uitkering voor nabestaanden. Daarnaast zijn er verzekeringen die een uitkering bieden waarmee nabestaanden financiële zekerheid wordt geboden bijvoorbeeld op het gebied van woonlasten of uitvaart.

In 2025 zien we dat het premievolume (het totaal van zowel nieuwe als bestaande verzekeringen) van individuele levensverzekeringen met 2 procent afneemt. Deze daling doet zich voor bij verzekeringen waarvan de premies periodiek worden betaald (bv. overlijdensrisico-, uitvaart- en opbouwverzekeringen). De premies van verzekeringen met betalingen via een koopsom (bv. uitkeringsproducten) stijgen daarentegen, met name bij verzekeringen in beleggingseenheden. De gestegen rente en beurskoersen dragen daaraan bij, vooral ten opzichte van andere spaarmarkten. In de individuele portefeuilles doet een negatieve beweging zich ook voor bij polissen met voorheen fiscale voordelen die aflopen en waarvoor geen nieuwe polissen met voordelen terugkomen. De scherpe onderlinge concurrentie zorgt voor efficiëntieverbetering en daarmee voor lagere premies.

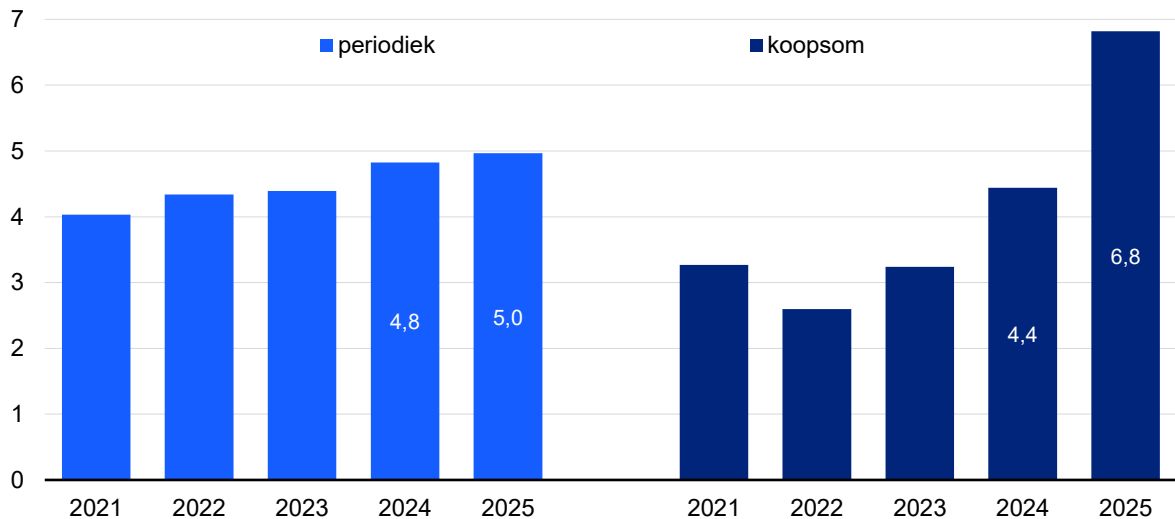
Figuur 44 Premievolume Individueel, € mrd

5.3 Collectief (werknemerspensioen)

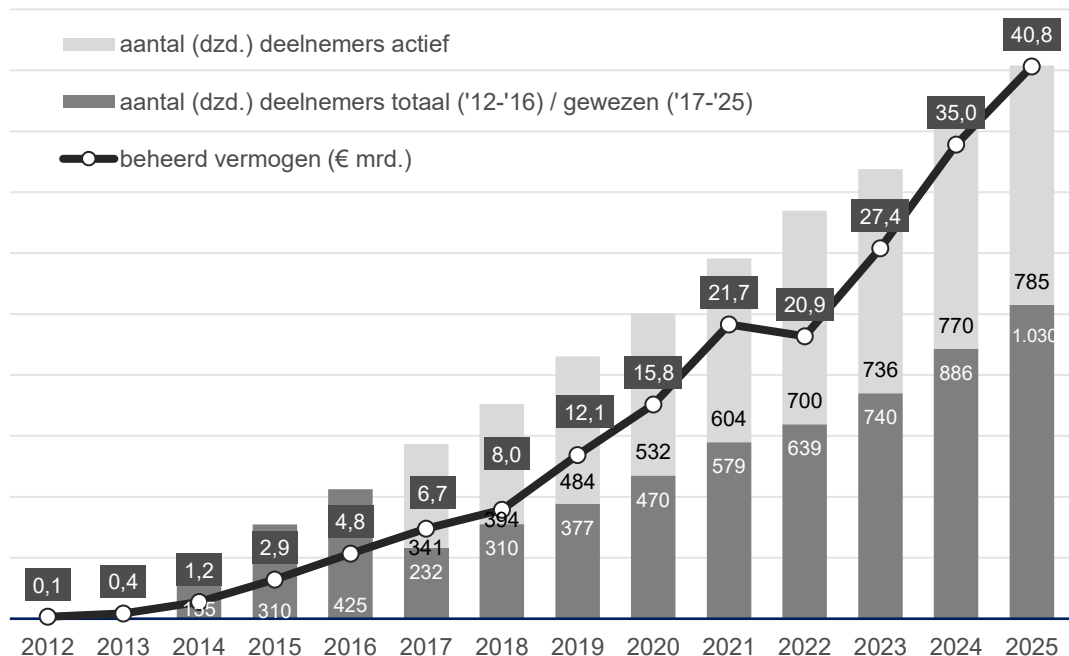
De markt van collectieve levensverzekeringen bestaat uit pensioencontracten voor werknemers (de tweede pijler) als aanvulling op de AOW (de eerste pijler). Ten opzichte van 2024 is het totale premievolume (exclusief de premiebijdragen van PPI's) in 2025 met 27 procent gestegen. Het deel met een periodieke premiebetaling is met 3 procent gestegen, terwijl de eenmalige premie (koopsommen) met ruim 50 procent is toegenomen. De stijging bij koopsommen komt vooral tot stand door pensioenfondsen die hun regelingen en het daarbij horende vermogen geheel of deels overdragen aan een pensioenverzekeraar. Dat proces was in afwachting van de Wet toekomst pensioenen in 2022 vertraagd, waardoor het aantal transacties afnam. Nu de wet enige tijd van kracht is en er duidelijke keuzes moeten worden gemaakt, zien we vaker overdrachten naar verzekeraars. De stijging in de collectieve markt is vooral terug te zien bij de verzekeringen in beleggingseenheden (DC - defined contribution). Deze premieovereenkomsten zijn dan ook de standaardvariant bij de huidige 'Wet toekomst pensioenen' (zie de box aan het eind van dit hoofdstuk). Collectieve pensioenen verschuiven daardoor vaker door naar verzekeringen in beleggingseenheden bij de verzekeraars zelf of naar PPI's.

Figuur 45 Premievolume Collectief, € mrd

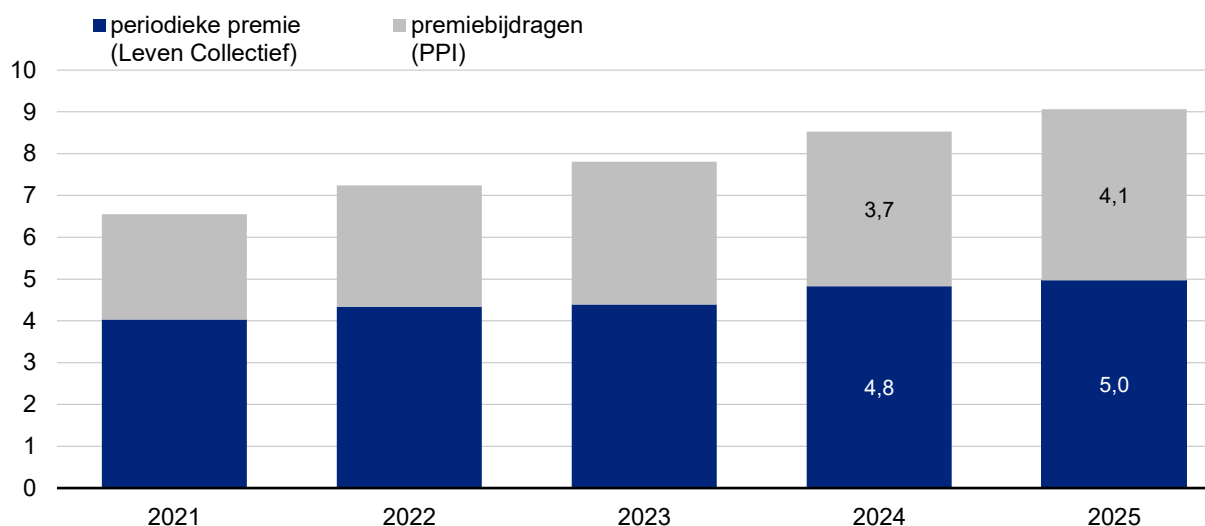
Tot zo'n 15 jaar geleden mochten alleen verzekeraars en pensioenfondsen werknemerspensioenen uitvoeren. Sinds 2012 zijn er ook premiepensioeninstellingen (PPI) actief op de markt en zij hebben inmiddels een stevige voet aan de grond gekregen. Deze nieuwe uitvoerders zijn onderdeel van verzekeringsconcerns, maar de inleg is geen verzekeringspremie, waardoor die grotendeels buiten deze rapportage valt. In onderstaande grafiek is wel duidelijk zichtbaar hoe de PPI-markt zich ontwikkelt. Het beheerde vermogen ultimo 2025 bedraagt inmiddels 41 miljard euro, wat een stijging van 17 procent inhoudt. Het totaal aantal deelnemers bedraagt ruim 1,8 miljoen deelnemers, waarvan 0,8 actief: een stijging van 16, respectievelijk 2 procent. Tot 2017 is de verdeling tussen actief en gewezen niet bekend.

Figuur 46 Deelnemers en beheerd vermogen bij PPI's ultimo jaar (bron [DNB](#))

In de volgende figuur staan de periodieke premie-inkomsten per jaar weergegeven. Hieruit blijkt dat na de 10 procent toename van reguliere inkomsten bij verzekeraars in 2024, deze in 2025 met 2 procent stijgen naar 5,0 miljard euro. Bij de PPI's stijgen de premiebijdragen ook weer verder, deze keer met 11 procent tot 4,1 miljard euro. Rekening houdend met het feit dat PPI's sterk gerelateerd zijn aan verzekeringsconcerns, is er deels sprake een verschuiving van de productie binnen het concern. Daarnaast nemen ook PPI's regelingen vanuit pensioenfondsen over.

Figuur 47 Periodiek premie-inkomen van verzekeraars (Leven Collectief) en PPI's (premiebijdragen) in € mrd. (bron DAC/DNB)

Pensioenpijlers

Het pensioenstelsel in Nederland bestaat uit drie pijlers:

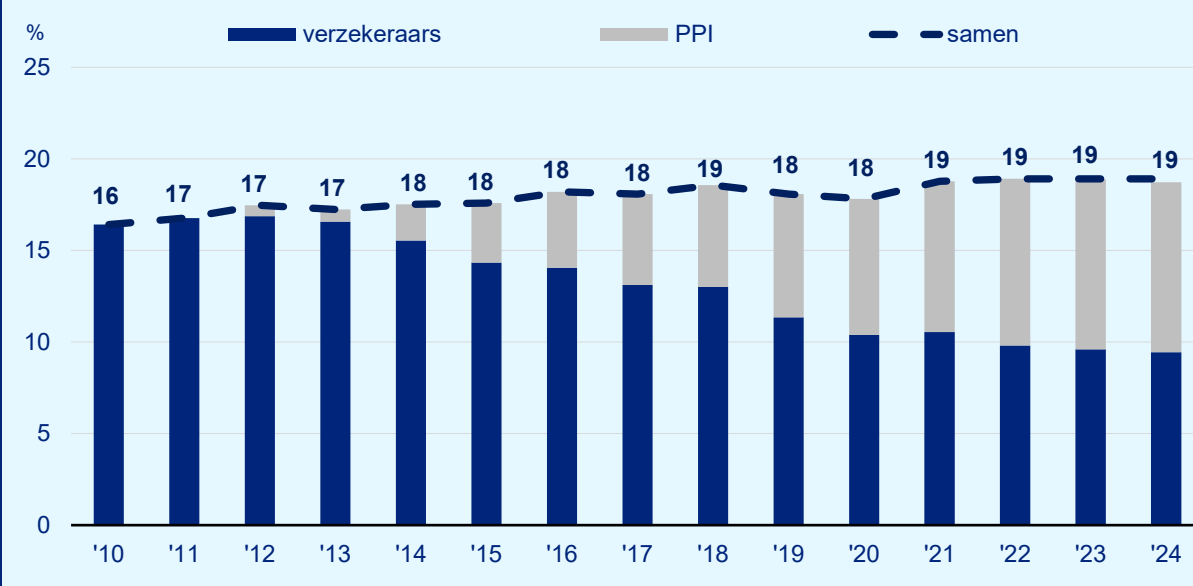
1. De Algemene Ouderdomswet (AOW)
Op basis van deze wet krijgt bijna iedere inwoner vanaf pensioendatum een uitkering van de overheid.
2. Collectief pensioen
Dit kan door werkgevers worden afgesloten t.b.v. werknemers. Uitvoerders zijn verzekeraars, pensioenfondsen en PPI's (premiepensioeninstellingen). De PPI's zijn gerelateerd aan verzekeringsconcerns. Deze partijen voeren deze secundaire arbeidsvoorwaarde uit in de opbouwfase (tot pensioendatum) en/of uitkeringsfase (vanaf pensioendatum).
3. Individueel pensioen
Dit betreft bijvoorbeeld pensioen voor zelfstandigen. Dit wordt aangeboden door verzekeraars, banken en beleggingsinstellingen.

Deelnemers

De eerdergenoemde verschuiving naar premieregelingen is niet alleen zichtbaar in de financiële cijfers, maar ook in het aantal pensioendeelnemers. Zo is het aantal actieve deelnemers (voor hen wordt nog pensioen opgebouwd) bij verzekeraars de afgelopen jaren gedaald, maar bij PPI's gestegen, waardoor zij eind 2024 (2025 nog niet bekend) samen een aandeel van bijna 20 procent in de tweede pijler hebben. Dit komt overeen met ongeveer 1,6 miljoen actieve deelnemers. Hiermee vervult de verzekeringssector een belangrijke arbeidsvoorwaarde voor werknemers en helpt de sector armoede na pensionering voorkomen.

Bovendien verzorgen verzekeraars pensioenopbouw, -beheer en -uitkering van veel ex-werknemers (slapers) en pensioengerechtigden. Het gaat om aanspraken die eerder bij verschillende werkgevers in verschillende perioden kunnen zijn opgebouwd. Daarnaast ontstaan er door verhogingen van de pensioenleeftijd meerdere regelingen per werkgever. Dit alles zorgt ervoor dat verzekeraars en PPI's in tienduizenden pensioenregelingen zorgdragen voor pensioenen van miljoenen (ex-)werknemers.

Figuur 48 Aandeel verzekeringsconcerns in tweede pijler o.b.v. aantal actieve deelnemers ultimo jaar

Het pensioenstelsel in Nederland is begonnen aan een grote verandering. In de volgende box staan redenen, gevolgen en timing beschreven.

Wet toekomst pensioenen

Waarom verandert het Nederlandse pensioenstelsel?

- Het oude pensioenstelsel kende een aantal kwetsbaarheden. In uitkeringsovereenkomsten wordt een (voorwaardelijke) toezegging gedaan over de hoogte van de uitkering. Hierdoor moeten bij een lage rente hogere buffers worden aangehouden. Dit zorgt er onder andere voor dat veel pensioenen al jaren niet of beperkt werden verhoogd.
- Ook konden uitvoerders van uitkeringsovereenkomsten de verwachtingen lang niet altijd waarmaken. Dit leidt tot discussie over de vraag wie recht heeft op welk deel van de gezamenlijke pot met beleggingen.
- De uitkeringsovereenkomsten uit het oude pensioenstelsel sluiten daarnaast niet goed aan op de veranderde arbeidsmarkt. Werknemers blijven bijvoorbeeld minder vaak dan vroeger hun hele leven lang bij dezelfde werkgever of gaan aan het werk als zelfstandige. Intergenerationele solidariteit zoals vormgegeven in het oude stelsel gaat daar wel van uit.
- Het pensioenstelsel moet 'mee' met de tijd om dit soort kwetsbaarheden op te lossen.

Wat is er anders in het vernieuwde pensioenstelsel?

- Iedereen gaat pensioen opbouwen via een premieregeling. De pensioenpremie staat centraal en wordt voor alle leeftijden gelijk.
- Er wordt niet langer een belofte over de hoogte van de uitkering gedaan. Wel worden er afspraken gemaakt over de hoogte van de premie.
- Voor partijen die hechten aan intergenerationele overdracht van rendement is een nieuw type premieregeling ingevoerd, de solidaire premieregeling.
- Iedereen bouwt dus een persoonlijk pensioenvermogen op en kan zien hoeveel geld maandelijks wordt ingelegd. Hierdoor wordt het voor werknemers beter inzichtelijk en vergelijkbaar wat de waarde van de arbeidsvoorwaarde pensioen is.
- Pensioenverzekeraars, premiepensioeninstellingen en pensioenfondsen spelen nog steeds een belangrijke maatschappelijke rol in het nieuwe stelsel. Ze beleggen de pensioenpremie, houden rekening met de verschillende risico's en houden voor deelnemers het persoonlijke pensioenvermogen bij. Dit doen zij naast het uitvoeren van de regelingen voor (ex-)werknemers zoals beschreven in de box Pensioenpijlers.

- Het pensioen wordt straks beweeglijker. Als het goed gaat met de economie, dan gaat het verwachte pensioen of de uitkering omhoog. Gaat het economisch slechter? Dan is het mogelijk dat het omlaag gaat, al wordt de beleggingsmix vaak aangepast om dat zoveel mogelijk te voorkomen.
- Jongeren hebben de tijd om meevallers en tegenvallers in de beleggingen op te vangen. Naarmate je ouder wordt, is er minder tijd om deze tegenvallers op te vangen. Daarom wordt de beweeglijkheid van de uitkering minder groot door het beleggingsrisico af te bouwen zodra je (bijna) met pensioen bent.

Wanneer is het nieuwe stelsel in werking getreden?

- De nieuwe pensioenregels gelden vanaf 1 juli 2023. Alle werkgevers in Nederland moeten uiterlijk 1 januari 2028 hun pensioenregeling hebben aangepast aan de nieuwe regels.

6 Afsluitend

Het jaar 2025 kende op schadegebied weinig uitschieters, maar de schadelast was niet minder. Wel zijn er nog altijd uitdagingen voor mens en maatschappij door nieuwe risico's of risico's die frequenter voorkwamen of onvoorspelbaarder bleken. Zo neemt het ziekteverzuim weer toe. Daarnaast zijn toekomstige positieve en negatieve gevolgen van artificial intelligence (AI) (bijvoorbeeld op het inschatten van risico's) vaak nog lastig te voorspellen, maar heeft het wel effect op verdere kostenbeheersing. Tegelijkertijd wordt AI gebruikt voor het opstellen van klachten, juridische onderbouwingen en helaas ook voor fraude.

Verzekeraars hebben ook in 2025 veel mensen en bedrijven geholpen om het leven zo normaal mogelijk door te laten gaan door schades zorgvuldig af te handelen en door uitkeringen met betrekking tot arbeidsongeschiktheid, pensioen of overlijden. Daarnaast werken verzekeraars aan verplichte wijzigingen zoals de uitvoering van de Wet toekomst pensioenen en andere (Europese) wetgeving. Ook in 2026 staan verzekeraars weer klaar om de maatschappij te helpen om te gaan met risico's.

Belangrijkste ontwikkelingen samengevat

Economie

Beperkte groei; inflatie zeer licht gedaald en effect nog aanwezig;
Aantal vacatures lager dan aantal werklozen, rente licht gestegen,
aandelenkoersen gestegen

Schade

Omzet en resultaat gestegen;
Inflatie negatieve resultaat driver; klimaatschade (incidenteel) lager

Inkomen

Omzet gestegen, resultaat gedaald; verzuim weer licht gestegen, toename
(langlopende) psychische klachten;
UWV belangrijke schakel

Leven

Omzet gestegen, netto-resultaten gedaald maar positief, voorzieningen voldoende;
pensioentransitie in volle gang

Solvabiliteit

Onveranderd sterk; boven de norm

Maatschappelijk

Duurzaam schadeherstel, preventie;
deelnemer aan o.a. Funderingscoalitie en Verkeersveiligheidscoalitie

Verklaring begrippen

Bedrijfskosten

Het totaal van kosten en provisie. De bedrijfskosten bestaan uit de componenten acquisitiekosten, wijziging overlopende acquisitiekosten, beheers- en personeelskosten, winstdeling en provisie herverzekering.

Beleggingsverzekering

Een levensverzekering waarbij de premie of koopsom wordt belegd in aandelen of beleggingsfondsen. Het op te bouwen kapitaal wordt te zijner tijd omgezet in (jaarlijkse) uitkeringen.

Bruto combined ratio

Geleden schade en bedrijfskosten in verhouding tot de bruto verdiende premie, inclusief herverzekering.

Bruto verdiende premie

Het totaal van de geboekte (ontvangen) premies inclusief het herverzekerde deel (de premies betaald aan de herverzekeraar), minus de premievoorziening ultimo (de premie die door de verzekeringnemer vooruit is betaald en waarvoor nog een verzekeringsprestatie geleverd gaat worden), plus de premievoorziening primo (vooruitbetaalde premie van het voorgaande jaar).

Directe binnenlandse tekening

De totale tekening (= omzet) van schade- en inkomensverzekeraars bestaat uit directe en indirecte tekening (herverzekering aangenomen van andere verzekeraars). De directe tekening bestaat uit binnenlandse en buitenlandse tekening. De buitenlandse en indirecte tekening vormen samen ongeveer 5 procent van het totaal.

Eigen behoud

Het gedeelte van een schade dat voor rekening van de verzekeraar en niet van de herverzekeraar komt.

Eigen vermogen

Het eigen kapitaal van een onderneming waaronder het aandelenkapitaal en de reserves.

Herverzekeringskosten (of herverzekeringsmarge)

Kosten die bestaan uit de premie betaald aan de herverzekeraar, de herverzekerde schade, de provisie ontvangen van de herverzekeraar, en gemiste rente. De herverzekeringsmarge wordt uitgedrukt als percentage van de verdiende premie. Dit afgetrokken van het resultaat na rente levert het resultaat na herverzekering op.

Leven Collectief

Bedrijfsonderdeel bij verzekeraars dat zich bezighoudt met verzekeringen waarbij één partij de verzekeringnemer is voor andere partijen. Bijvoorbeeld de collectieve pensioenverzekering voor werknemers, waarbij de werkgever als verzekeringnemer optreedt.

Leven Individueel

Bedrijfsonderdeel bij verzekeraars dat zich bezighoudt met levensverzekeringen die worden afgesloten door individuele personen.

Netto combined ratio

Geleden schade en bedrijfskosten in verhouding tot de netto verdiende premie, exclusief herverzekering. De netto combined ratio is een indicator voor het verzekeringstechnische resultaat.

Premie ineens (koopsom)

Een bedrag dat een verzekerde ineens bij een verzekeraar stort om in de toekomst bijvoorbeeld een lijfrente-uitkering te ontvangen.

Premie periodiek

Het bedrag dat periodiek wordt gestort bij een verzekeraar om in de toekomst een uitkering bij overlijden (kapitaalverzekering) of om een (periodieke) uitkering te ontvangen bij leven.

Premiepensioeninstelling (PPI)

Een organisatie waar werkgevers een beschikbare premieregeling (pensioen voor werknemers) kunnen onderbrengen. Veel PPI's zijn onderdeel van een financieel concern met daarin ook een verzekeraar.

Solvabiliteit

De mate waarin een verzekeraar in staat is om zijn (toekomstige) verplichtingen na te komen, berekend door de middelen die de verzekeraar als buffer aanhoudt te delen door de wettelijk voorgeschreven vereiste solvabiliteitsmarge. De solvabiliteitsratio hoort groter te zijn dan honderd procent.

(Technisch) resultaat na herverzekering

Het resultaat na rente (resultaat voor herverzekering) minus de herverzekeringmarge (herverzekeringskosten).

(Technisch) resultaat voor herverzekering (ook: resultaat na rente)

De verdiende premies minus de geleden schade en bedrijfskosten, plus de renteopbrengsten van de voorzieningen.

Opbouw resultaat voor schadeverzekeringen:

Geboekte premie

- Mutatie premievoorziening

= Verdiende premie

Betaalde schade

+ Mutatie schadevoorziening

= Geleden schade

Verdiende premie

- Geleden schade

- Bedrijfskosten

= Technisch resultaat voor rente*

Technisch resultaat voor rente*

+ Rente technische voorzieningen

= Technisch resultaat na rente*

Technisch resultaat na rente*

- Kosten herverzekering

= Technisch resultaat na herverzekering

* rente betreft de (toegerekende) opbrengsten uit beleggingen

Opbouw resultaat voor levensverzekeringen (tot en met 2022):

Bruto premie

- Uitgaande herverzekeringspremie
- Wijziging technische voorziening niet-verdiende premie eigen rekening
- = Verdiende premie eigen rekening

Verdiende premies eigen rekening

- + Opbrengsten uit beleggingen
- + Overige technische baten/lasten eigen rekening
- Uitkeringen eigen rekening
- Wijziging overige technische voorzieningen eigen rekening
- Winstdeling en kortingen
- Bedrijfskosten
- Beleggingslasten
- Aan niet-technische rekening toegekende opbrengst uit beleggingen
- = Resultaat technische rekening levensverzekering

Colofon

© Uitgave van het Verbond van Verzekeraars
Data Analytics Centre

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Iedere openbaarmaking en verveelvoudiging is toegestaan,
mits met bronvermelding.

Bordewijklaan 2, 2591 XR DEN HAAG
Postbus 93450, 2509 AL DEN HAAG
Telefoon: 070 – 3338500
E-mail: info@verzekeraars.nl

